

BASF

The Chemical Company

SREMSKA

Godina III • Broj 32 • 31. januar 2014. • cena 40 dinara

**сремске
новине**

POLJOPRIVREDNA

ZIMA

Snežnu belinu i svež zimski vazduh, poljoprivrednik Stevan Grujić iz Sibača, iskoristio je da razigra svoje konje. Ljubav prema konjima nasledio je od oca i kao stari sremački amanet predao ju je u nasleđe svojim sinovima.

Strana 11.

Foto: M. Mileusnić

U OVOM BROJU

**PRED SABOR
ZEMLJORADNIKA:**

Ko su sremski rekorderi?

Strana 2.

**NAŠA TEMA:
GMO HRANA - SVET I MI**

I opštine protiv GM useva

Strana 6.

ŠID • ZAVRŠENA LICITACIJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Najskuplje u ataru Erdevika

Za zemljište površine 64 hektara u Katastarskoj opštini Erdevik prvog dana licitacije postignuta je najviša cena: od početnih 40.000 dinara, cena dostigla 108.000 dinara! S druge strane, Šidani uz dogovor zemlju licitirali po početnoj ceni.

Strana 4.

Detalj sa licitacije

**SMS
MALI OGLASI
064/1629-737**

ISSN 2217-9895

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@unet.rs, www.proberza.co.rs

od 20. do 24. januara 2014.

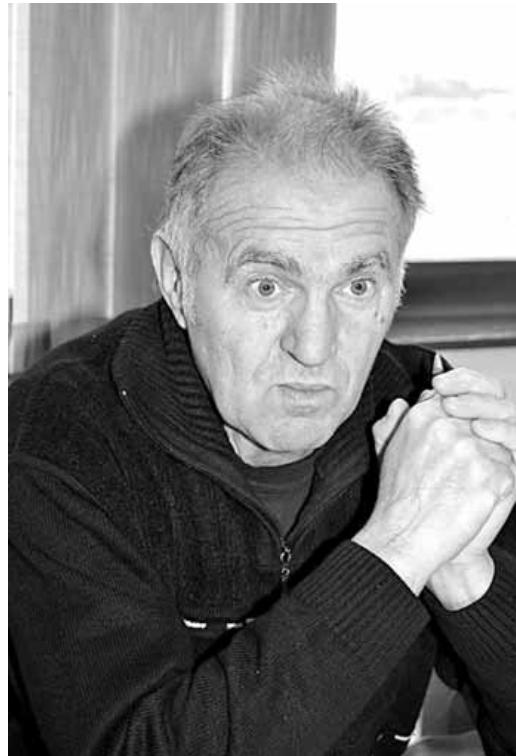
- Rast cene pšenice
- Rast cene soje
- Dešavanja na svetskim berzama

SREMSKA MITROVICA • U SUSRET 40. JUBILARNOM SABORU ZEMLJORADNIKA SREMA

Svetkovina proizvođača hrane

Odbor za takmičenje usvojio rang liste po ostvarenim prinosima učesnika takmičenja u gotovo svim kulturama, ali bez šećerne repe, mleka i duvana, a one će biti usvojene na narednoj sednici odbora

Više od 220 Sremaca, poljoprivrednih proizvođača, uključilo se u tradicionalno takmičenje u postizanju dobrih prinosa u ratarskoj, voćarskoj, povrtarskoj i stočarskoj proizvodnji, kojeg organizuje Sremska privredna komora. Da bi se znalo ko je najuspešniji i sve bilo spremno za ovogodišnji, 40. Sabor zemljoradnika Srema, koji će se održati poslednjeg petka u februaru u Sremskoj Mitrovici, zasedao je Odbor za takmičenje zemljoradnika. Cilj sastanka bio je usvajanje rang lista po postignutim prinosima takmičara u kategorijama i dogovor oko organizacije završne svečanosti.

Branislav Živanović,
predsednik odbora za takmičenje

Sabor

Sabor zemljoradnika Srema, 40. po redu, biće održan 28. februara u Sremskoj Mitrovici, rekao je Vladimir Vlaić, sekretar odbor aza agrar Sremske privredne komore jer je regionalna komora organizator ove svetkovine proizvodnja hrane. Dobar deo posla oko sponzorisanja već je obavljen, a mnogi od njih su već sada pozitivno odgovorili.

po hektaru rodilo 7,123 tona ječma. U proizvodnji ovsu najbolji su bili Golubinčani Biljana Popović sa ostvarenim prinosom od 4,73 tone, Siniša Beljin sa prinosom od 4,7 tona i Rada Pekić sa prinosom od 4,57 tona po hektaru. Najveći prinos u proizvodnji tritikala je ostario Zoran Popov iz Dobrinaca i zajedno iznosi 8,12 tona po hektaru. U proizvodnji soje na površini do tri hektara najbolji su bili Radislav B. Cvetičanin, iz Kuzmina, sa prinosom od 4,435 tona po hektaru, Vladica Savanović, iz Vognja, sa prinosom od 4,354 tone po hektaru i

Na sednici održanoj 24. januara, u Sremskoj privrednoj komori usvojene su rang liste za 16 ratarskih, voćarskih, povrtarskih proizvodnji i stočarsku proizvodnju, ali, zbog tehničkih razloga, to nije moglo da abude učinjeno i za proizvodnju mleka, duvana i šećerne repe. O ovim rezultatima članovi odbora će raspravljati na prvoj narednoj sednici, rečeno je nakon sastanka.

Predsednik ovog Odbora Branislav Živanović saopštio je ostvarene rezultate tako da su predložene rang liste i usvojene jednoglasno. Najuspešniji u proizvodnji ozime pšenice u prošloj godini, u kategoriji proizvodnje na površini do tri hektara su : Nenad Radulović iz Rume sa prinosom od 10,864 tona, Hranišlav Beljin iz Dobrinaca sa prinosom od 10,412 tona, Đorđe Marić iz Iriga sa prinosom od 10,300 tona, a na površini većoj od tri hektara prvoplaširani su Pavle Nenadović

koji je ostvario rod od 10,193 tone, iz Vognja, Spasoje Mardelović iz Vognja sa prinosom od 9,019 tona i Dimitrije Savanović iz Vognja sa prinosom od 9,013 tona. Najveći robni proizvođač pšenice je Miodrag Lazić iz Golubinaca koji je na 130 hektara ostvario prosečan prinos od 8.752 kilograma po hektaru.

Kada je ozimi ječam u pitanju najbolji su bili Milivoj Stajić iz Golubinaca, sa prinosom od 9,050 tona po hektaru, Dušan Savanović iz Vognja, sa prinosom od 9,037 tona, Sava Lazarević iz Putinaca kome je

ru i Veljko Zorić, iz Brestaća, sa prinosom od 3,7 tona po hektaru. Najbolje prinose soje na površini većoj od tri hektara postigli su : Spasoje Mardelović, iz Vognja, a njegov prinos po hektaru iznosi 4,151 tona, Sava Stojković iz Brestaća, sa prinosom od 3,850 tona i Slobodan Maovac, iz Adaševaca, sa prinosom od 3,789 tona po hektaru. Robni proizvođač u ovoj proizvodnji je Darko Danilović iz Kuzmina, koji je na 100 hektara soje ostvario prinos od prosečnih 1,8 tona po hektaru.

U proizvodnji suncokreta najuspješniji proizvođač na površini do tri hektara su Zoran Mihajlović iz Dobrinaca sa prinosom od 5,96 tona po hektaru, Mile Buđanovićanin iz Golubinaca, sa prinosom od 5,005 tona i Mišo Vicjan, iz Stare Pazove, sa prinosom od 4,956 tona po hektaru.

U kategoriji zemljoradnika koji su se takmičili u proizvodnji na površini većoj od tri hektara najbolji su bili: Srđan Đuričić iz Golubinaca sa prinosom od 5,822 tone, Radoslav D. Ješić iz Donjih Petrovaca sa prinosom od 5,6 tona i Duško Alčaković iz Putinaca sa prinosom od 4,97 tona po hektaru.

Kada je u pitanju proizvodnja kukuruza najbolji na površini do tri hektara bili su: Martin Domo-

nji Lakatoš iz Stare Pazove sa prinosom od 12,371 tona po hektaru, Staniša Jeftić iz Golubinaca sa prinosom od 12,313 tona i Ranko Simić iz Kuzmina, sa prinosom od 11,856 tona po hektaru. Na površini većoj od tri hektara rekorderi u gajenju kukuruza su Slavko Maletić iz Vognja koji je ostvario 12,670 tona po hektaru, Spasoje Mardelović iz Vognja sa prinosom od 12,650 tona i Ranko Garić iz Donjih Petrovaca sa prinosom od 11,870 tona po hektaru. Robni proizvođač kukuruza je Pavle Nenadović iz Vognja koji je na 215 hektara pod kukuruzom ostvario prosečan rod od 9.461 kilograma po hektaru.

Najbolji proizvođači kruške su Nedeljko Bojanić iz Čalme, Milan Mićašević iz Iriga, Sava Šućan iz Iriga. Bojanić je ostvario prinos od 16,86 tona viljamovke po hektaru, Mićašević je imao za oko 266 kilograma manji rod, a Šućan je imao 16 tona po hektaru roda. U proizvodnji šljiva najbolji je Nedeljko Bojanić iz Čalme - 36 tona po hektaru njegov je prinos. U proizvodnji grožđa najbolji su Đorđe Borak iz Erdevika, Dragan Miljević iz Iriga i Zoran Dotlić iz Iriga, a prinos koji su ostvarili kretao se od 15,8 tona do 12 tona po hektaru.

Kada je u pitanju proizvodnja bresaka najbolji su bili Dejan Jojić, Tomislav Stojančev i Đorđe Bojević iz Iriga. prvoplaširani na rang listi imao je rod od 27 tona po hektaru, drugoplaširani 26 tona, a trećeplaširani je ubrao 18,5 tona bresaka po hektaru. Najbolji proizvođači lubenica u Sremu su : Radoslav Filipović iz Kuzmina sa rodom od 91,5 tonu po hektaru, Slobodan Živanović iz Golubinaca koji je odgajio 90 tona lubenice po hektaru, dok je Branislav Radović iz Dobrinaca imao 79,82 tone po hektaru. U proizvodnji dinja najuspješniji su Borislav Andrić iz Dobrinaca - prinos mu je bio 48,828 tona po ha i Goran Ljuštinić iz Budanovaca sa prinosom od 48 tona dinja. Najbolji proizvođači paradajza su Tihomir Bojanić iz Čalme, Milan Kostić iz Divoša i Đorđe Tomic iz Dobrinaca. Bojanić je ubrao 72,14 tona roda, Kostić je imao 68,42 tone a Tomic 62,030 tona po hektaru. U proizvodnji junadi, prijavljen je jedan proizvođač - Jovan Makitanović iz Kuzmina, a u proizvodnji svinja najbolji su Milovan Ivanković iz Zasavica 1, Draško Danilović iz Kuzmina i Milan Sekulić iz Sremskih Mihajlovaca.

S. Đaković - M. Mileusnić

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
 • Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević
DIREKTOR MARKETINGA: Živan Negovanović • **UREDNIK IZDANJA:** Dragan Čosić
 Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Miljan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 064/16-29-737
ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
 Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
 - God. 1, br. 1 (okt. 2012) - . - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
 ISSN 2217-9895
 COBISS.SR-ID 273701127

NOVI SAD - SAVETOVANJE "DOBAR DAN DOMAĆINE"

Poljoprivredi sledi ozbiljna tržišna utakmica

- Većina gazdinstava je dobila ono što je Ministarstvo poljoprivrede bilo obavezno da isplati - Valja znati da jedino ulaganjem u objekte i preradu, koji donose tržišnu sigurnost, stvaramo šansu za konkurentnost, jer smo privatizaciju u agroindustriji završili na štetu primarnih proizvođača

Na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, 23. januara, održano je naučno-stručno savetovanje za ratarje pod nazivom "Dobar dan domaćine" koje je otvorio prof. dr Dragan Glamočić ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a koji je bilo namenjeno ratarima za izbor ponude u prolećnoj setvi.

Pred više od 1.000 učesnika, količine se okupilo u Novom Sadu, ministar Glamočić je istakao da se nisu stekli uslovi za veću izmenu Zakona o podsticajima i da, zapravo, poljoprivrednici s pravom očekuju brže došašenje odgovarajućih pravilnika za raspodelu Agrarnog budžeta.

Posebno odobravanje poljoprivrednika je bilo kada je dr Glamočić rekao da će biti omogućeno da dizel gorivo ratarji mogu kupiti na svim pumpama.

Vizija ministra

- Budžet koliko god da je veliki, nikad nije dovoljan. Voleo bih, kao ministar poljoprivrede, da je mnogo veći, ali moramo biti svesni situacije u kojoj se Srbija nalazi danas.

Da bi povećali sigurnost naših građana, mi smo povećali broj ana-

liza. Hrana koja se nalazi na tržištu je zdravstveno bezbedna hrana, i to treba svu da znaju.

Većina gazdinstava je dobila ono što je Ministarstvo poljoprivrede bilo obavezno da isplati. To je bio ogroman posao, jer sam zatekao situaciju sa velikim dugom prema poljoprivrednicima. Nije bilo dinamike izdavanja nalogu prema Ministarstvu finansija i onda smo imali veliki udar, ali je Ministarstvo finansija poljoprivrednu uvrstilo u prioritet pa smo uspeli, i na tome im se zahvaljujem.

Tri meseca smo sa gazdinstvima vodili konsultacije o tome šta ugraditi u Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju - obavili smo popis svih skladišnih prostora i hladnjaka, prerađivačkih kapaciteta, mlekaru i drugih pogona kako bi mogli pouzdano planirati novac za razvoj po regionima.

Počela je i primena Sporazuma o stabilizaciji i pridrživanju (SPP), kojim otpočinje liberalizacija uvoza. Dakle, krenula je ozbiljna tržišna utakmica u kojoj mali robni proizvođač ne vidi sebe, a oni su u većini i to moramo priznati. To nas obavezuje da pažljivo i bez žurbe razmotrimo dalji status ovih gazdinstava,

Obećanje ministra

Predložiću ministarstvu finansija i Vladi da gazdinstva dobiju 6.000 dinara po hektaru, za posed do 100 hektara površine, bez prikazivanja računa, kao što je i do sada bilo, i 6.000 dinara koje mogu utrošiti za nabavku mineralnog đubriva i dizel goriva, a videćemo da tu bude uvršteno i deklarisano seme - rekao je Glamočić.

Što zbog složenosti i nije samo tema za Ministarstvo poljoprivrede, nego za Vladu Srbije.

Mi smo, zapravo, posle prvih saznanja iz rasprave o izmeni Zakona o podsticajima suočeni sa novom reakcijom i zahtevima da u ovoj godini ne menjamo ništa u postojećem zakonu i da ostavimo još vremena da svi zajedno definišemo razvojnu politiku u poljoprivredi. Što se međe i ministarstva tiče, nemamo dilemu, prihvatom poruku, ali valja znati da jedino ulaganjem u objekte i preradu, koji donose tržišnu sigurnost, stvaramo šansu za konkurentnost, jer smo privatizaciju u agroindustriji završili na štetu primarnih proizvođača. Ostavljemo vremena i da, uz raspravu o Strategiji razvoja poljoprivrede za decenijski period, definišemo sve podsticaje i programe ulaganja, kao i za položaj sela. Dakle, dok to ne utvrđimo ostaje na snazi važeći Zakon o podsticajima i njega će pratiti odgovarajući pravilnik.

Uvažio sam zahteve udruženja da se regresirano dizel gorivo može kupiti na svim benzinskim pumpama i da se smanji količina po hektaru. O tome ćemo objaviti sve detalje pre setve.

Predložiću ministarstvu finansija i Vladi da gazdinstva dobiju 6.000 dinara po hektaru, za posed do 100 hektara površine, bez prikazivanja računa, kao što je i do sada bilo, i 6.000 dinara koje mogu utrošiti za nabavku mineralnog đubriva i dizel goriva, a videćemo da tu bude uvršteno i deklarisano seme, dakle da vi izaberete šta kupujete.

Znamo da ste vi imali probleme u prilivu novca i zato sam preporučio da se sačeka sa naplatom vašeg

Prof. dr Dragan Glamočić

duga prema državi dok ministarstvo ne izmiri sve premije i subvencije prema gazdinstvima.

Zakon o zemljištu je među vama pobudio veliku pažnju, tj. nacrt izmena. Ostalo je još malo usaglašavanja. Imali smo tu puno problema koje smo svestrano sagledali. Najznačajnija novina koja će biti regulisana ovim zakonom je promet poljoprivrednog zemljišta, odnosno, ko će i pod kojim uslovima moći da kupi ili nasledi poljoprivredno zemljište, kao i pitanja unapređenja zaštite poljoprivrednog zemljišta, poboljšanja mera uređenja poljoprivrednog zemljišta, kao i nadzor nad primenom ovog zakona... Biće znatno povećane sankcije za nepoštovanje zakona. Moramo da razdvojimo ljudi koji će se baviti poljoprivredom od onih koji su iz nekih drugih delatnosti. Nacrt ovog zakona predviđa da svi vlasnici, odnosno korisnici poljoprivrednog zemljišta, moraju da vode knjige polja, a sve radi zaštite zemljišta. Moraće se poštovati plodored. Neće moći vla-

snici svih životinja da ostvare pravo prečeg zakupa državnog zemljišta, nego samo vlasnici goveda, svinja, ovaca i koza. Takođe ćemo ograničiti površine koje mogu da zakupe vlasnici životinja, da se ne bi desilo da najveća imanja uzmu najveći deo zemljišta. Akcenat Ministarstva poljoprivrede će biti na malim i srednjim gazdinstvima. Velika gazdinstva nećemo zapostaviti, jer će i ona imati određena prava, ali smatramo da su sposobna i sama da idu na tržiste. Ali isto tako moramo poslati poruku i onim najmanjima da ćemo za ovu godinu zadržati podsticaje, ali da moraju da se opredeli čime će se baviti i da moraju da ukupne svoja gazdinstva. Oni koji budu prihvati, uči će u kategoriju komercijalnih gazdinstava. Koji ne prihvate moći će da koriste neke mere za podršku nekomercijalnim gazdinstvima. Moramo da razdvojimo one koji proizvode za tržište od onih drugih, ali nikoga nećemo zapostaviti - rekao je ministar Glamočić.

D. Čosić

REČI NAGRAĐENIH PAORA

Nagrada za sve generacije

- Na Savetovanju "Dobar dan domaćine" uručena mi je nagrada za dugogodišnje rezultate u proizvodnji pšenice, koje godišnje požanjem oko 300 jutara. U mnoštvu nagrada ova mi je najdraža, jer se proslavlja i jubilej 60 godina Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu. Verujem da je ovo nagrada za moj mukotrpni rad i doživljavam je kao nagradu za domaćinstvo, jer sam to sve nasledio od oca, od dede, i smatram je kao nagradu za sve generacije Nenadovića - kaže Pavle Nenadović iz Vognja.

Pavle Nenadović

Jan Lenjik

Detalj sa savetovanja

Proizvodnja na 137 parcela

- Dobio sam priznanje za višegodišnje uspešne rezultate u proizvodnji šećerne repe. To priznanje sam dobio na predlog profesora Branka Marinkovića. Obrađujem 220 hektara, ali imam jedan kuriozitet - da se to nalazi na 137 parcela. Od tогa su mojih lično 75 jutara, negde 43 hektara a ostalo, oko 80% je u zakupu - rekao je Jan Lenjik iz Stare Pazove.

ŠID • ZAVRŠENA LICITACIJA POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Najskuplja oranica u ataru Erdevika

Za zemljište površine 64 hektara u Katastarskoj opštini Erdevik prvo dana licitacije postignuta je najviša cena: od početnih 40.000 dinara do izlicitiranih 108.000 dinara – Šiđani uz dogovor zemlju licitirali po počenoj ceni

Od 20. do 22. januara u sali Kulturno-obrazovnog centra, održano je javno nadmetanje za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini za poljoprivrednike sa područja šidske opštine.

Ove godine licitirano je oko 1.480 hektara, a do 17. januara pristiglo je ukupno 278 ponuda od 88 ponuđača. Prvog dana održana je licitacija za zemljište u katastarskim opštinama Adaševci, Bačinci, Batrovci, Binguš, Vašica i Erdevik, drugog dana za zemljište u Đipši, Ilinčima i Jameni, a u sredu, poslednjeg dana licitacije, na programu je bilo zemljište u katastarskim opštinama Kukujevci, Molovin, Morović, Privina Glava, Sot i Šid. Za razliku od prošle godine, kada su se cene po hektaru kretele od 20 do 25 hiljada dinara, ove godine bile su znatno više, a i ovaj put zemljište je dato u zakup na period od godinu dana. Od ponuđenih 1.480 hektara poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini u šidskoj opštini, izlicitirano je nešto više od 1.400 hektara. Nisu izlicitirane samo parcele u Molovinu od 19,79 hektara, u Jameni 0,20 hektara i u Đipši od 14,31 hektara.

Prema podacima opštinske Kancelarije za poljoprivredu u Šidi prvo dana licitacije postignuta je najviša cena od 108.000 dinara za zemljište površine 64 hektara u Katastarskoj opštini Erdevik. Tu je početna cena

Kako navode članovi Komisije za davanje u zakup državnog poljoprivrednog zemljišta, ove godine interesovanje je bilo manje nego prošle, dok poljoprivrednici ističu da se licitacija ove godine održavala kasno

Komisija za sprovođenje javnog nadmetanja

Poljoprivrednik iz Šida Branislav Stojanović

Poljoprivrednik
Milan Momčilović iz Šida

Momir Čubra iz Sota

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

iznosila 40.000 dinara po hektaru. Podsećanja radi, prošle godine najviša izlicitirana cena iznosila je 83.000 dinara za zemljište u KO Sot.

I trećeg dana licitacije, kao i drugog, parcele su date u zakup po početnim cenama, koje su se sva tri dana javnog nadmetanja kretele između 30 i 40 hiljada dinara. Licitacija je prošla bez problema, a, kako navode članovi Komisije za davanje u zakup državnog poljoprivrednog zemljišta, ove godine interesovanje je bilo manje nego prošle, dok poljoprivrednici ističu da se licitacija ove godine održavala kasno.

Mlađi poljoprivrednik iz Sota **Momir Čubra** kaže da mu je ovo druga godina u kojoj učestvuje u licitaciji.

- Prošle godine sam uzeo u zakup jedan deo zemljišta, a ove godine sam izlicitirao 12,5 hektara. Zadovoljan sam jer sam bio jedini zainteresovan za tu parcelu, tako da sam je dobio po početnoj ceni od 38.500 dinara po hektaru – kaže Momir Čubra iz Sota, dodajući da se sad samo nuda da će vremenske prilike ići na ruku zemljoradnicima kako bi preostajuća setva bila što kvalitetnija.

Drugi put na licitaciji učestvovao je i poljoprivrednik **Milan Momčilović** iz Šida. Kaže da je uzeo u zakup 94 hektara po početnoj ceni od 37.000 dinara i dodaje:

- Uz ovo što smo uzelni u zakup, sin i ja obrađujemo još i oko 40 hektara naše zemlje. Mislim da je cena prilično visoka, u odnosu na prošlogodišnju, a i licitacija je zakazana kasno, jer je februar već na pomolu i radovi na njivama su počeli.

Ono što je bilo interesantno i što je možda i obeležilo ovogodišnju licitaciju, barem kada je u pitanju zemljište koje se nalazi u KO Šid, jeste podatak da su svi hektari uzetni u zakup po početnoj ceni. To znači da javnog nadmetanja nije ni bilo, a **Branislav Stojanović** iz Šida objavljava što je u pitanju.

- Mi poljoprivrednici iz Šida, a ima nas ukupno tridesetak, dogovorili smo se da ove godine ne podižemo cenu jedni drugima, nego da svako

od nas uzme po početnoj ceni onu parcelu koja mu odgovara. Prošle godine nije bilo tako, nego su ljudi licitirali i bespotrebno nabijali cenu jedni drugima, tako da smo za hektar zemlje plaćali i po 80.000 dinara. Upravo iz tog razloga ovogodišnja početna cena je sa 25.000 koliko je iznosila na prošloj licitaciji, skočila na 37.000 dinara. Što znači da smo sami sebi naneli štetu i da smo sami sebi podigli cenu i izbili novac iz džepa. Trebalo nam je tri, četiri godine da se opametimo i da naučimo da se dogovaramo. Sledili smo dobar primer iz prakse koji smo videli u Kuli, gde je cena po hektaru na licitaciji bila 12.000 dinara, upravo zato što su se tamošnji poljoprivrednici dogovarali da ne teraju inat jedan drugome, nego da uzmu ono što svakome najviše odgovara, uz kompromis i dogovor. Prošle godine sam izlicitirao 80 hektara po 77.000 dinara, a ove godine po početnoj ceni sam uzeo u zakup oko 100 hektara. Zadovoljan sam kako sam prošao, jedinu zamerku imam na to što je licitacija počela kasno, jer su moji traktori već uveliko na njivi – kaže poljoprivrednik iz Šida Branislav Stojanović.

S. Mihajlović
foto: **M. Mileusnić**

BERKASOVO • ZA VIKEND 14. I 15. FEBRUARA

Tradicionalna "Sremska vinijada"

Zvanično otvaranje manifestacije je na Dan svetog Trifuna tačno u podne

Dve etape po redu „Sremska vinijada“ u Berkasovu biće održana od 13. do 15. februara. Prijem vina prvog i drugog dana manifestacije biće organizovan u Mesnoj zajednici od 9 do 15, a trećeg dana od 9 do 12 sati.

U petak, 14. februara u 9 sati planiran je odlazak kod kuma „Vinijade“, u 10 je osveštavanje njenog vinograda, a zvanično otvaranje manifestacije biće tog dana tačno u podne.

Pola sata nakon toga je kulturno umetnički program u kome će učestvovati folklori, dramske sekcije i tamburaši. Za 15 sati u Mesnoj zajednici predviđeno je predavanje prof. dr. Slobodana Jovića a u 17 sati je izbor „Kraljice Vinijade“. Sat vremena nakon toga biće vatromet.

Sa lanske manifestacije

Na platou ispred Mesne zajednice posjetioci će moći da se posluže kuvenim vinom i kolačima koje su specijalno za tu priliku pripremile članice Udruženja žena „Izvor“ iz Berkasova.

U subotu, 15. februara biće otvorena „Vinska ulica“ i izložba slika Udruženja likovnih stvaralača opštine Šid, a priznanja naboljim vinarima

biće dodeljena na svečanosti u restoranu „Dalaš“, sa početkom u 19 sati.

Ova manifestacija, poređ ostalog, ima izložbeni i prodajni karakter i veoma je privlačna za organizovane posete svih koji žele da kupe vino malih proizvođača sa teritorije Srema, ali i za goste iz Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine.

S. M.

AKTUELNOSTI

BEOČIN • ODRŽAN DRUGI KRUG JAVNE LICITACIJE

Sve veće interesovanje za podizanje vinograda

Učesnici drugog kruga licitacije u Beočinu

Tokom drugog kruga javne licitacije za zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na teritoriji opštine Beočin, koji je održan krajem decembra, izlicitirano je dvanaest parcela, ukupne površine oko 68 hektara. S obzirom da je u prvom krugu nadmetanja, u oktobru, u zakup izdato oko 30 hektara (tri kompleksa u katastarskoj opštini Susek), od ukupno ponuđenih 358, beočinski poljoprivrednici su prihvatali obavezu da tokom nadredne dve godine obrađuju stotinak hektara državnog zemljišta.

Provršine izdate u zakup, nakon drugog kruga licitacije, nalaze se u četiri katastarske opštine: po jedan kompleks u Beočinu, Sviljušu i Grabovu, a čak devet u Banoštoru. Svi ovi kompleksi, kaže Jelena Paščan, viši stručni saradnik za poljo-

privrednu u beočinskoj opštini, izlicitirani su po početnim cenama: k.o. Beočin – 5.800 dinara po hektaru, k.o. Sviljuš – 1.900 din/ha, k.o. Grabovo – 8.000 din/ha, k.o. Banoštor – 6.200, 2.600 i 7.000 din/ha, osim jednog kompleksa koji je dostigao dvostruku cenu od 14.000 dinara za hektar.

Zemljište su, uglavnom, izlicitirali poljoprivredni proizvođači koji su ga i ranije koristili. Uopšte, većnu kompleksa izlicitiranih u drugom krugu godinama unazad dobijaju isti zakupci, koji imaju planove da na tim parcelama podignu vinograde. Zbog toga, najveće interesovanje i postoji za zemljište u k.o. Banoštor, gde inače ima najviše zasada vinove loze. Trenutno, dugogodišnji zakup državnog poljoprivrednog zemljišta nije moguć, dokle god se ne

okonča proces restitucije – ističe Jelena Paščan.

Oglasom za javnu licitaciju, koji je tokom jeseni prošle godine raspisao predsednik beočinske opštine mr Bogdan Cvejić, bilo je ponuđeno u zakup 358 hektara državnog zemljišta u katastarskim opštinaima Beočin, Čerević, Banoštor, Sviljuš, Lug, Susek, Rakovac i Grabovo. Najkvalitetnije i najskupljije poljoprivredno zemljište, ono u Suseku, izlicitirano je još u prvom krugu. Sada su zakupci pokazali najveće interesovanje za banoštorske parcele, gde sa uspehom, već godinama, posluje desetak vrhunskih proizvođača grožđa i vlasnika nadaleko čuvanih podruma i vinarija.

D. P.

Snimio: I. Ademovski

NAŠE VINARIJE

ŠID • TRI GODINE RADA VINARIJE
„RUSKI DVOR“

Protekle jeseni ubrali prvi rod

Vinogradari su spojili tradiciju i poslovni duh i smatraju da će im to doneti prođu na tržištu kada započnu proizvodnju vina za tržiste

Ruski dvor u Šidu

Zahvaljujući ideji Zvonka Hnatka poljoprivrednog inženjera iz Šida i sveštenika Mihajla Režaka, pre tri godine 46 ljubitelja grožđa i vina iz više mesta Vojvodine udružilo je sredstva i na devet hektara oranice, koje su uzeli u zakup na 30 godina, podigli su zasad vinograda. Ova zemlja je u vlasništvu crkve, tačnije parohije Preobraženja Gospodnjeg iz Šida i nalazi se na potesu Banovina, tik uz granicu sa Republikom Hrvatskom. Aktionari su spojili tradiciju i poslovni duh i smatraju da će im to doneti prođu na tržištu kada započnu proizvodnju vina za tržiste.

Najpre smo se konsultovali sa stručnjacima pre nego što smo se upustili u ovaj zahtevan i skup posao da vidimo da li će nam se to ulaganje isplatiti. A onda smo, prenešto više od tri godine, krenuli sa pripremom zemljišta, nabavkom i sađenjem kalema vinove loze i tako da sve počelo. U samom startu smo bili aksionari jednakih delova, svako od nas je ulazio po hiljadu evra, ali pošto zbog administrativ-

nih peripetija nismo odmah dobili subvencije koje nam je država izdvojila za kalemove i postavljanje stubova u vinogradu, a radovi nisu mogli da čekaju, ulagači-akcionari su izdvojili i dodatna sredstva. Pored sopstvenih para kasnije smo nešto i pozajmili da bi ispoštovali sve predviđene radove. Protekle jeseni ubrali smo prvi rod koji je uglavnom prodat, a manje količine su ostavljene da se proizvede vino za potrebe ulagača Vinarije – kaže inž. Zvonko Hnatko, dodajući da u svom vinogradu imaju tri bele i dve crne sorte: rajske rizling, italijanske rizling, šardone, frankovku i kaberne sovinjon.

Prema njegovim rečima, potrebno je još dosta uložiti u opremanje podruma i nabavku potrebnih mehanizacija za obradu vinograda, a za čuvanje vina im je dobro došao veliki podrum u Letnjoj vladičanskoj rezidenciji, u narodu poznatijoj kao Ruski dvor, koji su preuredili i gde su sada smeštena burad u kojem se nalaze prve količine vina.

S. M. - M. M.

MANIFESTACIJE

NOVI SLANKAMEN
SREMSKI VOĆARI NA SAJMU U BERLINU

Promocija domaćeg proizvoda

Fond za podršku investicija u Vojvodini i Pokrajinski Sekretarijat za poljoprivredu, vodooprivredu i šumarstvo nastupiće na sajmu „Fruit Logistica“, koji se od 5. do 7. februara održava u Berlinu. Pod njihovim prokroviteljstvom predstavice se i sedam domaćih firmi koje se bave proizvodnjom i prodajom svežeg voća i povrća među kojima će biti i voćari iz Novog Slankamen. Tehničku podršku u vezi sa prijavom i organizacijom, kompanijama sa teritorije opštine Indija pružila je Agencija za ruralni razvoj. Cilj zajedničkog nastupa je promocija domaćeg poljoprivrednog proizvoda i plasiranje proizvoda kompanija koje su prošle konkurs na strana tržišta, pre svega tržište Rusije i zemalja EU. Pored kompanija iz Novog Slankamen predstaviće se i voćari iz Senčice, Kača, Male Remete i Šida.

Ove kompanije ukupno proizvedu 17.000 tona voća i povrća godišnje. Sajam „Fruit Logistica“ je vodeći međunarodni sajam svežeg voća i povrća, koji omogućava upoznavanje sa najnovijim dostignućima svetskih proizvođača i distributera voća i povrća iz oblasti pripreme i plasmana proizvoda na tržište, uključujući pakovanje, sortiranje, transport, logistiku, skladištenje, reciklažu, kontrolu kvaliteta, marketing itd. U ponudi sajma, između ostalog, mogu se pronaći proizvodi iz oblasti svežeg voća i povrća, orašastog i suvog voća, začinskog bilja i začina, ukrasnog bilja, kao i ekoloških proizvoda.

M. Balabanović

Države i naše opštine protiv GM useva

Piše: Branislav Gulan

Predlog da se članicama Evropske unije dozvoli da same odluče da li će dozvoliti gajenje genetski modifikovanih (GM) useva doživeo je danas veliki neuspeh, budući da su mu se usprotivile mnoge od velikih članica Unije. Na sastanku ministara poljoprivrede EU u Briselu Nemačka, Francuska, Italija i Španija su izrazile duboku sumnju u sprovodljivost tog plana i stavile pod znak pitanja njegovu saglasnost sa propisima na unutrašnjem tržištu bloka. Da bi bio usvojen, plan Evropske komisije, donet u julu, treba da dobije podršku većine članica EU i poslanika Evropskog parlamenta u okviru glasačkog sistema Unije, koji daje većim članicama više glasova pri donošenju odluka. "Mislim da ne možemo očekivati kompromis ili kon-

Do sredine prošle godine, oko 60 gradova i opština u Srbiji donelo je deklaraciju protiv uzgoja i prometa genetski modifikovanih organizama (GMO) na svojoj teritoriji - Na taj način zaštitili su građane od paradajza punjenog genima ribe, svinje u koju je ubrizgana mešavina njenih i ljudskih gena, semena punog različitih hormona, koji kod njih mogu prouzrokovati različite alergije, toksične reakcije i tumore

senzus tokom nekoliko sledećih meseči - treba još mnogo toga da se uradi", izjavila je belgijska ministarka poljoprivrede Sabina Laruel, koja je predsedavala sastankom. Belgija je tada zatražila od ministara da odgovore da li smatraju da su predlozi u skladu sa propisima unutrašnjeg tržišta EU i Svetske trgovinske organizacije (STO). "Odgovor Nemačke je bio veoma kratak - ne i ne", rekao je novinarima jedan izvor u EU Francuska, Španija i Italija su ukazale da odluke o GM usevima i dalje treba da budu donošene kolektivno, na nivou cele EU, kao što se sada čini.

Smatramo da bi prebacivanje donošenja odluka na nacionalni nivo predstavljalo kršenje (propisa o donošenju odluka u EU) koje bi bilo opasno iz ekonomskih, zdravstvenih i političkih i socijalnih razloga", rekao je novinarima francuski ministar poljoprivrede Bruno Le Mer pre početka sastanka. Čak je i Belgija prekršila tradiciju da, kao tada predsedavajuća, ostane ne-

pristrasna, jer je ministarka Laruel na konferenciji za novinare izjavila da je pozicija njene zemlje "slična onoj koju su iznele Francuska i druge zemlje".

Austrija, Madjarska i Holandija su bile medju malobrojnim članicama koje su tokom debate dale podršku tim planovima, prenele su agencije. Britanija je, pak, ukazala da je neophodno bolje zakonski razjasniti predloge pre nego što donese svoj stav o njima. Komesar EU za zdravstvo i zaštitu potrošača Džon Dali stao je u odbrunu predloga, ukazavši da se i dalje nuda da će sporazum biti postignut sledećih meseci. "Uveren sam da je predlog Komisije izbalansiran jer ne podriva unutrašnje tržište i nije u suprotnosti sa propisima STO", rekao je on. Sadašnji stav EU o GM usevima, kada šest zemalja i dalje primenjuju nacionalne "zaštitne" zabrane njihovog uzgajanja, predstavlja, u stvari, veću zabrinutost jer stavlja EU u "veoma slabu poziciju" u STO, ukazao je on. Dali je, međutim, naglasio da su predlozi

GMO donosi gubitke privredi

Prof. dr Miladin Ševarlić

Srbijski bi, ukoliko izmeni Zakon o genetski modifikovanim organizmima (GMO) i dozvoli njihov promet i uzgoj, godišnje direktno gubila najmanje 500 miliona evra, izjavio je u profesor na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu Miladin Ševarlić.

On je agenciji Beta kazao da bi, ukoliko se dozvoli uzgoj GMO, troškovi za nabavku semena kukuruza za 1,2 miliona hektara bili 100 miliona evra godišnje, a za nabavku semena soje, koja se seje na oko 200.000 hektara, bili oko 25 miliona evra.

- Gubitak bi bio veliki i u razlici u ceni koju možemo da ostvarimo sa sadašnjom konvencionalnom proizvodnjom i one koje može da se dobije na berzi za GMO proizvode - kazao je on. Ševarlić je naveo da je trenutna cena konvencionalno proizvedene soje na berzi 550 evra po toni, a GM soje 460 evra po toni i da to čini razliku od 90 evra po toni. Kako je doda, sa godišnjom proizvodnjom na 200.000 hektara i prisnosom od tri tone soje po hektaru,

Srbija bi u zavisnosti od opredeljenja šta će da gaji, gubila ili dobijala 54 miliona evra. "Kako raste otpor prema GMO, ta razlika u ceni će biti sve veća - rekao je on i podsetio da je početna razlika u ceni bila 30 evra po toni.

Prema njegovim rečima, dozvola za uzgoj GMO organizama bi stvorila ekonomsku zavisnost, jer bi se vremenom uništila domaća proizvodnja autohtonih sorti i hibrida.

Ševarlić, koji je i predsednik Društva agrarnih ekonomista Srbije, smatra da ipak "postoji mogućnost odbrane" i ukoliko se Zakon o GMO promeni, i to tako što bi sve lokalne samouprave u Srbiji proglašile svoju teritoriju bez GMO, što je u skladu sa zakonodavstvom EU. On je podsetio da su mnoge regije Italije, Austrije i Slovenije proglašene područjima bez GMO. Ševarlić je kazao da će i Skupština Grada Čačka, na sednici 30. januara, razmatrati njegov predlog da Moravički okrug postane prvi region u Srbiji koji bi bio bez GMO.

otvoreni za debatu i da mogu biti izmenjeni kako bi se postigao sporazum vlasti članica EU i zakonodavaca.. S obzirom na tako protivljenje najvećih članica EU i samo nekoliko signala podrške ostalih, teško je, međutim, reći da će sporazum biti uskoro postignut, ako se to uopšte i bude dogodilo.

Zabrane i procedure

Predstavnici mnogih lokalnih samouprava odlučili da zabrane uzgoj i promet genetski modifikovanih organizama. Srbi se oštro bune protiv GMO hrane. Oko 60 gradova i opština u Srbiji donelo je deklaraciju protiv uzgoja i prometa genetski modifikovanih organizama (GMO) na svojoj teritoriji, do 6. maja 2013. godine! Na taj način zaštitili su građane od paradajza punjenog genima ribe, svinje u koju je ubrizgana mešavina njenih i ljudskih gena, semena punog različitih hormona, koji kod njih mogu prouzrokovati različite alergije, toksične reakcije i tumore.

Mnoge države u Evropi donele su različite zakone, moratorijume i propise kako bi se zaštitile od GM proizvoda, a prema rečima diplomiranih inženjera poljoprivrede magistra Ratka Bajčetića, za to postoje dva modela. - Uslovi za pristupanje Svetskoj trgovinskoj organizaciji (STO) obavezuju članice da ne smeju da primenjuju

(Nastaviće se)

ŠID • POČETKOM FEBRUARA U SPORTSKOM CENTRU

Sremski svinjokolj i Kobasicijada

Otvaranje manifestacije je 8. februara u 10 sati

U toku su pripreme za 17.-tu po redu manifestaciju „Sremski svinjokolj i kobasicijada“, koja će se održati u Šidu, u Sportskom

Prošlogodišnja Kobasicijada u Šidu

centru, 8. i 9. februara. Ove godine predviđen je bogat i zanimljiv celodnevni kulturno-zabavni program, uz muziku tamburaša.

Otvaranje manifestacije je 8. februara u 10 sati, u podne počinje promotivno opaljivanje bravaca na slami, u 13 sati je takmičenje u brzoj obradi mesa, u 14 takmičenje u pravljenju i jedenju kobasice, a proglašenje pobednika u sve tri kategorije i dodela nagrada je u 16 sati.

Tokom celog dana od 13 do 20 sati u Slovačkom domu će se služiti tipični svinjokolski ručak po simboličnoj ceni. Ova manifestacija, pored ostalog ima i prodajni karakter, te je veoma privlačna za organizovane posete svih koji žele da kupe domaće prehrambene proizvode domaće kobasice, čvarke, kolače...

Prijava ekipa se vrši na telefon: 022/712-854, a prijavljene ekipe dobijaju pet kilograma mesa, creva i obezbeđen stot. Kotizacija po ekipi iznosi 5.000 dinara.

Prijave za takmičenje u jedenju kobasice vrše se na licu mesta, u subotu, 8. februara.

S. M.

Sa jednog od štandova prošlogodišnje kobasicijade

Доо ветеринарска станица САВА СРЕМ

Лађарак

Лађарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266
 Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић
Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80
 Др. вет. мед. спец. Миленко Перић
Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9
 Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац
Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24
 Др. вет. мед. Милорад Кевић
Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7
 Др. вет. мед. Наташа Секулић

- Лечење
- Вакцинација
- Вештачко осемењавање
- Превентива
- Трихиноскопија
- Продаја пилића
- Сточна храна
- Премикси
- Лекови

VETERINA

Piše:
Dr. vet. spec. Sava Šarac

Savremeni tokovi stočarske proizvodnje, u našem slučaju svinjogoštva, promenom rasnog sastava, poboljšavanjem pojedinih osobina (broj prasadi, mesnatost...), kao i povećavanjem broja grla unutar jednog proizvodnog objekta, prisiljava nas da menjamo nekadašnje nadzore i navigke. Menjamо se u pravcu suzbijanja i sprečavanja pojedinih obolenja, za koje pre samo 10, 20 ili 30 godina nismo ni znali.

Pod pretpostavkom da smo uslove držanja, ambijent (mikro i makroklimat), kao i ishranu, rešili na zadovoljavajući način odnosno približno standardima, predstoji nam da veterinarski rešimo borbu protiv bolesti koje otežavaju, onemogućavaju ili prave velike ekonomiske štete.

Da bi pravilno zaštitili i ispratili celu svinjogojsku proizvodnju, program mera zdravstvene zaštite svinja mogli bi podeliti na nekoliko faza:

1. Program mera koje su obavezne i propisane pravilnikom o zdravstvenoj zaštiti svinja od strane Uprave za veterinu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,

PROGRAM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE SVINJA

Suzbijanje i sprečavanje oboljenja

Koje su mere obavezne iz Program mera po Pravilniku Uprave za veterinu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Prasad od imunih majki imaju pasivan imunitet iz mleka do 35 dana, kada bi trebalo pristupiti prvoj vakcinaciji

de Republike Srbije (MPŠV RS)

2. Program mera primeren vrsti proizvodnje i kategorije životinje.

3. Program mera koji doprinosi poboljšanju, a vezan je za zdravstveni status životinja.

Tema našeg današnjeg rada je Program mera koji je obavezan po Pravilniku Uprave za veterinu MPŠV RS.

Svinjska kuga: da pi pravilno prevenirali i sprečili pojavu ovog oboljenja koje nanosi nesagledive štete u svinjogoštvo moramo da se osvrnemo na nekoliko vrlo važnih aspekata. Da bi imali zaštićenu životinju moraju i roditelji, a pre

svega majka, da budu vakcinisani.

Vakcinacija se obavlja na svaki šest meseci, a na farmama se kremače vakcinišu na 15 do 20 dana nakon prašenja. Prasad od imunih majki imaju pasivan imunitet iz mleka do nekih 30 do 35 dana, kada bi trebalo pristupiti prvoj vakcinaciji. 30 dana posle prve pristupu se revakcinaciji, posle koje nastupa stabilan imunitet koji traje do 6 meseci, odnosno do kraja tova. Posebni uslovi i situacija nalažu promenu ovog pravila i propisa, MPŠV RS izdaje posebnu uredbu i propise (pojava oboljenja).

- U okviru Programa koje MPŠV

RS propisuje je i kontrola zdravstvenog statusa grla koja ulaze u reprodukciju. Ovim zakonom sa predviđa vađenje krvi i kontrola na **brucelozu** i **leptospirozom**, bolesti koje su vrlo opasne i aktuelne. Ovom zahvatu podvrgavaju se grla koja idu u reprodukciju kao i grla koja su i eksploraciji.

- **Aujeckijeva bolest**, na osnovu epizootološke situacije (prijavljivanje i kretanje pojedinih bolesti) može se pristupiti vakcinaciji protiv ove bolesti koja je u narodu poznata kao lažno besnilo. Vakcinišu se priplodna i novorođena grla.

- **Crveni veter** (Erosipelos sumum), nekada česta pojava, a sada još uvek prisutan, u zavisnosti od učestalosti može biti uvršten u red obaveznih mera.

- **Trihineloza**, u okviru obaveznih mera vrši se ispitivanje na prisustvo ovog parazita. Oboljenje je postalo vrlo aktuelno u zadnjih dvadeset godina. Pojava ovog oboljenja praćeno je povećanjem ekonomiske štete (trupovi grla kod kojih je potvrđena pojava ovog parazita neškodljivo se uklanjaju u kafileriji). Ceo postupak i proces koji se sprovodi pojmom ovog oboljenja vrši se pod nadzorom veterinarske inspekcije i dove je do minimiziranja učestalosti oboljenja. Uzorak koji se dostavlja veterinarskim ustanovama mora biti praćen identifikacijom grla (ušna markica).

Uzorak za trihinelozu koji se dostavlja veterinarskim ustanovama mora biti praćen identifikacijom grla (ušna markica)

Da zaključim, sprovođenje i praćenje Programa mera zdravstvene zaštite Uprave za veterinu MPŠV RS, doprinose izvesnom i bezbednom gajenju i razvijanju svinjogojske proizvodnje. I pored zaista strogih kazni koje prate ovaj program (u slučaju neizvršavanja) nailazimo na nekooperativnost držalaca, koji zarađati sitnih zarada ili lenjosti dovode u opasnost mnogo širi aspekt, sa dugoročno negativnim kosekvencama. Ali istinu za volju, te i takve pojave su sve ređe i dizanjem odgajivačke svesti, uz stalnu edukaciju stočara ovaj program postaje sve prisutniji i prihvaćen.

O daljim programima zdravstvene zaštite svinja zbog obima materije pisaćemo u nekim od sledećih brojeva.

Pripreme za prihranu strnih žita u Vojvodini sa aspekta sortnih specifičnosti

Mere koje očekuju proizvođače u ovoj godini biće uzorkovanje zemljišta za prihranjivanje, zatim pripreme za suzbijanje bolesti, korova i štetočina, dok će, prema našoj prognozi na određenom delu parcela (20-30% površina) biti potrebna i primena regulatora rasta, zbog opasnosti od poleganja

Doc. dr Goran Jaćimović,
prof. dr Miroslav Malešević,
mast. inž. Vladimir Aćin

Institut za ratarstvo i povrtarstvo Novi Sad
i Poljoprivredni fakultet Novi Sad

Najave orijentacionih količina N za prihranu bitne su svim proizvođačima žita, pre svega za orijentacione procene nabavke đubriva i predviđanje njihovog asortimanu. Kao i svake godine u ovo doba, Institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada u saradnji sa Poljoprivrednim fakultetom i poljoprivrednim stanicama i službama u Vojvodini, tokom januara vrši preliminarne analize zemljišta na stanje sadržaja mineralnog azota i vlage u zemljištu, kako bi se procenile količine N za prihranjivanje strnih žita. Ono će ove godine, na osnovu analize brojnih uzoraka dostavljenih iz cele Vojvodine, biti delikatnije u odnosu na prethodne, uglavnom zbog doskorašnje blage i toplice zime, povoljnijih uslova za početni porast i bokorenje žita kao i mogućeg gustog sklopa.

Vremenski uslovi tokom jeseni bili su povoljni za kvalitetno obavljanje setve, što je uticalo na dobro klijanje i nicanje pšenice. Međutim, novembar, a posebno decembar i prva polovina januara bili su prilično suvi - manjak padavina u odnosu na višegodišnji prosek iznosio je od 100-130 l/m², što je uticalo i na manjak vlage u slojevima zemljišta ispod 60 cm dubine.

Trenutno stanje useva (slika 1) je takvo da su biljke iz ranih rokova setve prerasle optimalnu fazu rasta i razvića; odbacuju starije listove; a već su usvojile 50-70 kg N/ha, jer imaju preko 1 t/ha suve materije. Na pojedinim parcelama bilo je prisutno prouzrokovanja pepelnice, pegavosti lišća, pa čak i rde. Opasnost je predstavljala i uočena (ponegdje intenzivna) pojava glodara. Međutim, optimalni i nešto kasniji rokovi setve ipak solidno izgledaju. Mere koje očekuju proizvođače u ovoj godini biće uzorkovanje zemljišta za prihranjivanje, zatim pripreme za suzbijanje bolesti, korova i štetočina, dok će, prema našoj prognozi na određenom delu parcela (20-30% površina) biti potrebna i primena regulatora rasta, zbog opasnosti od poleganja.

Prihranu treba obaviti tokom februara i marta, a za sada se predviđa nešto manja upotreba N u prihrani jer su uslovi za mineralizaciju bili povoljni. Naglo zahlađenje koje je nastupilo poslednjih nekoliko dana ne bi trebalo da znatnije utiče na stanje useva, koji se nalaze u periodu mirovanja, pogotovo što ih trenutno donekle štiti i snežni pokrivač. Pošto zima još nije na isteku i teško se može predvideti njen dalji tok, još uvek će biti pomeranja nitratnog azota

u zemljištu i promene njegove ukupne količine.

Međutim, ovogodišnji veliki broj probnih analiza zemljišta na sadržaj nitratnog azota - 140 uzoraka sa 10 lokaliteta u Vojvodini (tab. 1), omogućava donošenje preliminarnih prognoza za predstojeću prihranu strnih žita.

Iz prikazanih podataka uočava se da su se ukupne količine lakopristupačnog N (od 0-90 cm) kretale od 73 kg/ha u Zrenjaninu do 144 kg u Vršcu; odnosno u prosjeku za celu Vojvodinu ukupna količina mineralnog azota iznosi 104 kg/ha, što je stanje na nivou višegodišnjeg proseka. Na osnovu N-min metode i preliminarnih analiza u prihrani ozime pšenice ove godine će u proseku biti potrebno oko 70 kg čistog N/ha odnosno 50 kg za ozimi ječam. Međutim, kao što se uočava iz tabele, ima i parcela (na pojedinim lokalitetima) sa višim ili nižim sadržajem nitratnog azota, gde prihranjivanje pšenice i ječma treba smanjiti ili povećati u skladu sa N-min analizom svake parcele posebno. Stoga napominjemo svim proizvođačima strnih žita da je neophodno da na svakoj parcelli uzmu uzorak za analizu. Kako je već rečeno, stanje vlage u zemljištu nije najpovoljnije, odnosno nedostaje još padavina koje bi popunile potrebe biljaka. Topljenjem postojećeg snega očekujemo da će se ovo stanje donekle popraviti, međutim biljkama će i dalje biti potrebna određena količina padavina.

Jedan od ciljeva ovog teksta je da istakne značaj sortne tehnologije, kao jedan od aspekata mogućeg povećanja prinosa žitarica, prevenstveno pšenice, uz istovremeno vođenje računa o ekonomičnosti, stabilnosti i ekološkoj održivosti proizvodnje. Analizom rezultata ogleda sa vodećim NS sortama pšenice, a sa aspekata sortnih specifičnosti u tehnologiji gajenja, autori teksta želeli su da daju doprinos boljem iskoriscavanju genetskog potencijala perspektivnih sorta pšenice stvorenih u Institutu za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu.

Oplemenjivači su znatno brže razvijali potencijale sorte, nego što je proizvodna praksa bila u stanju da ih iskoristi, barem kada je prinos zrna u pitanju. Iz timskog rada oplemenjivača i drugih istraživača u Institutu za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu proizašli su i posebni programi za stvaranje novih sorti. Oni se odnose na stvaranje ekonomičnijih sorti u pogledu potrošnje i iskoriscavanja hranjivih materija, zatim u efikasnijem korišćenju vegetacionog

prostora, zahtevima prema količinama semena za setvu itd. Sve domaće, trenutno gajene sorte pšenice u Srbiji imaju genetski potencijal koji često preuzimaju 10-12 t ha⁻¹, te se može zaključiti da sorta nije prepreka za postizanje visokih prinosa. Međutim, prosečni prinosi koji se ostvaruju u Srbiji i njenim žitorodnim regionima su 3,5-4,5 t ha⁻¹, što je svega 30-40% od njihovog proizvodnog potencijala. Kako sorta nije ograničavajući faktor visokih prinosa, otvara se pitanje preostalih faktora: klima, zemljišta ili nivoa znanja i informisanosti proizvođača u pogledu tehnologije gajenja.

Jedna od mogućnosti kojom se potpunije može iskoristiti genetski potencijal pšenice je i sortna agrotehnika, tj. agrotehnika adaptirana svakoj gajenoj sorti. U praksi se pokazalo da između pojedinih sorti pšenice postoje jasne razlike, npr. u zahtevima prema azotu i drugim hranivima, gustini i vremenu setve i sl. Istraživanja u tom smislu su bila intenzivna, sa ciljem da se najboljim proizvođačima omogući dalje povećanje prinosa, kao i da se postigne što veća stabilnost proizvodnje po godinama.

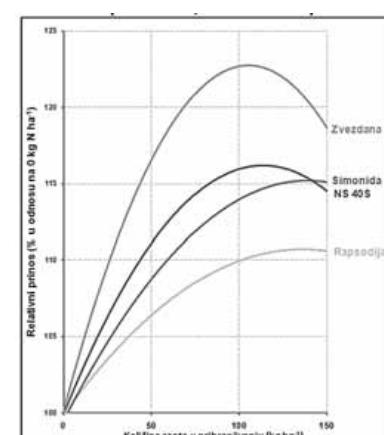
Iz tabele o kvalitetu NS sorte pšenice (Tab. 2; preuzeto iz Kataloga Instituta za ratarstvo i povrtarstvo) vidi se visok potencijal u najvažnijim pokazateljima kvaliteta.

Utvrđivanje sortne reakcije na primjenjenu agrotehniku nije jednostavno. Za donošenje pouzdanih zaključaka o sortnoj specifičnosti neophodno je svaki novi genotip ispitivati u ogledima dužeg trajanja (uobičajeno je najmanje tri godine). Ovakvi "agrotehnički" ogledi najčešće uključuju veći broj sorti koje se gaje pri određenim specifičnim tretmanima, na primer pri rastućim količinama mineralnih đubriva

i NS 40S, na zahteve prema azotu u prihranjivanju. Praktični aspekti ovakvih problema bili su omogućavanje preciznijeg određivanja količina hraniva u proizvodnji pojedinih sorti. Najčešći problem kod ovakvih istraživanja bio je utvrditi koliko određeni genotip utroši N, P, K ili nekog drugog hraniva (mikro i makro elemenata) da stvaranje jedinice suve materije biljke ili pojedinih biljnih delova. Kako je N najznačajniji element mineralne ishrane, u najvećem broju radova koji se bave ovom tematikom ispitivanje je uticaj azotne ishrane na prisnos različitih sorti. Tako, kod nekih sorti pšenice za visok prinos nisu bile neophodne visoke doze N iz đubriva, jer su neke sorte bolje koristile N iz rezervi zemljišta, a druge N iz đubriva.

Ispitivanja sortne specifičnosti u pogledu azotne ishrane pšenice je takođe obavljeno na oglednim poljima Instituta za ratarstvo i povrtarstvo na Rimskim Sančevima. U ogledu je svake godine zastupljeno 10-20 sorti ili linija pšenice stvorenih u Institutu, a ima za cilj da ispta njihovu reakciju na azot primenjen u prihranjivanju. Prihranjivanje se izvodi rastućim količinama azota (N_0 , N_{50} , N_{100} i N_{150} kg N ha⁻¹), početkom marta tekuće godine. Prikazani će biti samo rezultati nadalje pominjanih najatraktivnijih sorti. Osnovni cilj je da se ukaže na razlike u reakciji ovih sorti na azot u prihranjivanju i da se izvrši njihovo grupisanje prema zahtevima za azotom. Time bi se poboljšalo iskoriscavanje njihovog genetskog (proizvodnog) kapaciteta u praksi, što bi proizvođačima moglo doneti dodatne koristi.

Reakcija sorti na azot je lakše uočljiva ako se prinos zrna izrazi u procenama, pri čemu je prinos na kontrolnoj (N_0) varijanti ogleda uzet kao 100%. Linije regresije za ispitivane sorte se mogu lakše pratiti te su i razlike uočljivije. Očigledno je da je reakcija sorti na N različita, povećanje prinosu sa rastućim količinama N nije istog intenziteta, odnosno svaka sorta imala je svoju optimalnu dozu N za formiranje maksimalnog prinosu. Takođe, ovakvim prikazom lakše se uočava i sličnos kvalitetnijih sorti (Simonida i Rapsodija), kojima su bile potrebne veće količine N za maksimalni prinos, ali i istovremeno i viši kvalitet naročito u pogledu sadržaja proteina (139 odnosno 136 kg N ha⁻¹), dok su sortama NS 40S i Zvezdana za visoke prinosne bile dovoljne i niže doze N. Napomenjemo da prikazani grafikon ne odražava apsolutnu visinu prinosu, te ne govori o tome koja je sorta "bolja" ili "lošija". Naime, sve sorte ostvaruju u makroogledu prinosne na nivou od 9-10 tona po ha. Ovo samo znači da se kod nekih sorti prinos može značajno povećati intenzivnjom prihranom, dok se kod drugih veća pažnja mora posvetiti nekoj drugoj agrotehničkoj meri.

Graf. 1. Prinos sorti pšenice ($t \text{ ha}^{-1}$) u zavisnosti od doza N ($\text{kg} \text{ ha}^{-1}$) primenjenih u prihranjivanju

Tab. 2: Parametri kvaliteta NS sorte pšenice na bazi višegodišnjih ogleda

Sorta	Važni parametri tehnoškog kvaliteta						
	Sadržaj proteina (%)	Sadržaj glutena (%)	Farino. klasa	Energija (Eksten.) (cm ²)	Prinos hleba (gr) na 100 gr. brašna	Broj padanja (sec)	Ocena hleba*
POBEDA	12 - 14	28 - 33	A1-A2	95 - 135	140 - 144	240 - 400	6.8 - 5.0
RENESENZA	12 - 15	27 - 33	A2	80 - 140	136 - 142	215 - 355	6.5 - 4.5
SIMONIDA	12 - 15	30 - 33	A2	80 - 135	135 - 143	235 - 360	6.7 - 5.0
RAPSODIJA	12 - 14	29 - 32	A2	110 - 180	137 - 142	370 - 565	6.3 - 4.5
ZVEZDANA	12 - 14	30 - 33	B1	80 - 120	140 - 143	220 - 340	6.5 - 4.5
NS 40S	11 - 13	24 - 30	B1-B2	120 - 165	135 - 138	200 - 365	4.0 - 3.5

OCENA HLEBA * - ocena finalnog proizvoda sa skalom 0 - 7 (0-2.5 su stočne pšenice; 2.6-4.0 loše pšenice kojim se moraju dodavati poboljšivači; 4.1 - 5.5 dobre hlebne pšenice; 5.6 - 7.0 poboljšivači)

LOKALITET	N	NO ₃ -N (kg/ha)			Vлага (%)			Potrebno N u prihrani (kg/ha)		
		0-30 cm	30-60 cm	60-90 cm	Ukupno	0-30 cm	30-60 cm	60-90 cm	Oz. pšenica	
BAČKA TOPOLA	13	42	50	42	133	22,6	21,7	19,1	50	34
KIKINDA	9	36	32	26	95	20,7	20,7	19,2	78	55
SOMBOR	10	21	33	23	77	17,8	17,8	16,6	91	64
SUBOTICA	36	22	30	26	78	17,6	17,2	17,2	90	63
VRŠAC	9	47	52	44	144	23,3	23,5	23,6	43	29
SENTA	12	48	41	29	118	21,2	21,4	19,3	62	43
ZRENJANIN	10</td									

Tehnologija proizvodnje paprike u plastenicima tunelskog tipa

Ilin Ž., Marković V., Mišković A.

Proizvodnja paprike u plastenicima tunelskog tipa predstavlja veoma značajnu i akumulativnu proizvodnju. Po značaju to je treća kultura, a po rangu odmah posle paradajza i krastavca. Međutim, po akumulativnosti paprika je na prvom mestu, naročito ljute paprike u tipu šipke. U svetu se paprika koristi u svežem stanju, pa se u plastičnim tunelima uglavnom gaje slatke prizmatične babure ili babure sa jednim vrhom. Međutim, kod nas veća je potražnja ljutih paprika u tipu „šipki“, pa je zato ova proizvodnja više zahtijeljena. S obzirom na to da se ova paprika prodaje na komad to je ova proizvodnja i akumulativnija od proizvodnje babure. Imajući u vidu izraženu tražnju paprike tokom cele godine, a i zbog činjenice da paprika ima dugu vegetaciju treba organizovati, kad god je to moguće, celogodišnju proizvodnju (sa grejanjem) paprike.

Zahtevi paprike za uslovima uspevanja

1. Temperaturе

Pošto je paprika topoljubiva kultura, pri gajenju u plastenicima tunelskog tipa, mora se voditi računa prvenstveno o obezbeđenju optimalnih temperaturnih uslova. Pored visokih zahteva za topotom vazduha paprika ima visoke zahteve i za temperaturama zemljišta i/ili supstrata, odnosno za topotom u zoni korenovog sistema.

(Sl. 1. Usev paprike, temperatura i relativna vlažnost vazduha u plasteniku tunelskog tipa)

Niske temperature ispod 15°C, naročito ako su praćene nedovoljnom svjetlošću izazivaju opadanje cvetova. Održavanje povoljnog režima temperatore i redovno provetranje od bitnog je značaja za

razvoj paprike koja traži mnogo toplote. Jaka temperaturna kolobanja negativno se odražavaju na rast i razviće paprike. Treba se truditi da u plastenicima tunelskog tipa gde se nalazi usev paprike temperatura ne bude ispod 18°C. Temperatura hranljivog rastvora, zbog rasta korenovog sistema trebalo bi da bude oko 21°C. (tabela 1.)

2. Svetlost

Paprika pripada grupi heliofilnih biljaka i za svoj normalan rast i razviće zahteva visok intenzitet osvetljenosti. Optimalni intenzitet osvetljenosti u vreme oplođenje i obrazovanja plodova je 20.000 – 30.000 lux-a, a minimalan oko 5.000 lux-a. Za razliku od krastavca i paradajza, paprika zahteva intenzivno osvetljenje tokom čitavog perioda rasta.

(Sl. 2. Sunčane pege na plodovima paprike)

Problem može da predstavlja visok intenzitet svetlosti tokom letnjeg perioda. Visok intenzitet svetlosti utiče na pojavu ožegotina, koje se javljaju u obliku fleka po listu i plodovima. Tržišnost takvih plodova je niska, tj. oni su praktično izgubljeni. U tom slučaju obavezno je senčenje objekta.

3. Voda

Kod paprike udeo vode u samom plodu je na nivou oko 90%. Iz tog se može zaključiti da je potrebna velika količina vode. Okvirno se računa da se prosečna dnevna potreba za vodom kreće u granicama 50-150 ml/biljci za 1 sat (100 ml/biljci). Intenzitet i broj navodnjavanja zavisi od temperature, količine svetlosti, kao i od godišnjeg doba. Voda se, kao i u prethodnim slučajevima dodaje

Sl. 1. Usev paprike, temperatura i relativna vlažnost vazduha u plasteniku tunelskog tipa

posredstvom kapajućeg sistema i ubodnih kapljača.

4. Relativna vlažnost vazduha

U proizvodnji paprike u plastenicima tunelskog tipa vlažnost vazduha treba održavati na nivou od 60-75%. Održavanje relativno visoke relativne vlažnosti, naročito tokom toplih sunčanih dana, postiže se finim orosavanjem ce-

lokupnog prostora u plasteniku tunelskog tipa. Radi kontrole relativne vlažnosti vazduha na određenim mestima postavljaju se termohigrometri. Kada relativna vlagu padne ispod programirane granice uključuje se sistem dizni, koji raspršjuje vodu u vidu fine izmaglice. Visoka relativna vlagu može da se smanji provetranjem. Povećana vlažnost vazduha moguća je pri oblačnom i hladnom vremenu. Ručno, bolje automatskim otvaranjem i zatvaranjem ventilacionih otvora radi održavanja temperature obično je dovoljno za održavanje vlažnosti vazduha. Ovaj sistem finih dizni može da posluži i za raspršivanje preparata za zaštitu.

5. Gasovanje

Zbog intenzivnih fotosintetskih procesa, a zbog potpune pokrivenosti zemljišta folijom, količina CO₂ u vreme velike fotosintetske aktivnosti može biti značajno manja od 200 ppm (0,02%), pa i znatno niže. Ako iz bilo kojeg razloga nije moguće provetranje, kako bi se koncentracija CO₂ podigla na 380 ppm (0,038%), neophodno je u takvim slučajevima za normalnu produkciju biljaka povećanje koncentracije CO₂. Ekonomski optimalni sadržaj CO₂ iznosi 600 – 800 ppm (0,06-0,08%). Veća koncentracija ne dovodi do značajnog povećanja prinosa. Odnedavno se čak preporučuje gasovanje CO₂ i pri slabom provetranju kada se postiže koncentracija od 400 ppm (0,04%), koja je takođe veoma korisna.

Kod korišćenja tečnog CO₂ najbolje je ovu meru izvoditi između 10 i 14 časova, kada je najveća insolacija. Ukoliko se koristi CO₂ kao produkt sagorevanja i kada se ubacuje preko perforiranih cevi, primena mu je dozvoljena u bilo koje doba dana, nezavisno od prisustva ili odsustva radnika.

6. Sadnja

Paprika se uglavnom gaji na zemljnom supstratu, međutim, zbog njene osetljivosti na bolesti i zbog negativnog uticaja monokulture, a i zbog niza prednosti koje pružaju organski ili neorganski supstrati, odnosno gajenje bez zemljišta, u svetu se masovno prelazi na gajenje u hidroponskom sistemu gajenja. Zbog toga, paprika se sve više, u poslednje vreme, u plastenicima tunelskog tipa gaji na organskim i neorganskim supstratima (kamenoj vuni).

Sadnja paprike u tipu babure obavlja se u drugoj dekadi marta meseca na razmak između reda od 160 cm i u redu na 16,7 cm, sa 6 strukova rasada na dužni metar (odnosno 3,7 biljaka/m²). Paprika u tipu šipke (ljuta paprika) sadi se sa 4-5 biljaka po m². Sadi se rasad 15-20 cm visine, debljine stabla u predelu korenovog vrata 4-5 mm, odnosno na sredini stabljike 5-6 mm i sa 8-10 dobro razvijenih listova. Proizvodnja rasada je u hranljivim kockama dimenzija: 6 cm širine x 5,5 cm dužine x 5,5 cm visine. (Nastavak u idućem broju)

Preuzeto iz
Naučno - stručnog časopisa
"Savremeni povrtar", br.48

Sl. 2. Sunčane pege na plodovima paprike

Sve je više konja koji jure

Okupilo se dvadesetak ljubitelja i držalaca konja iz Laćarka, osnovali su klub, a meštanima su se pridružili i vlasnici konja iz okolnih sel, pa i iz Mačve - Sada uredjuju prostor svog kluba, gde planiraju da organizuju razne aktivnosti, pa i školu jahanja

Držanje konji je tradicija od davnina u sremačkim selima i domaćinstvima, koju je modernizacija i mehanizacija skrajnula. U prošlosti nije bilo kuće da nema u štali lepog pastuva ili kobilu za potrebe poljoprivrede, pre svega. Ali, dok mnogi sada govore da je i u Sremu sve manje konja, u Laćarku pobijaju tu tvrdnju. Ovde je, ističu **Ivan Durač i Luka Teodosić**, konjarstvo makinar u maloj ekspanziji, jer postoji barem 20 onih meštanina koji drže konje, pa je pred kraj prošle godine ovde osnovan Konjički klub "Stari fijaker".

Kako je počelo

- Klub je registrovan u agenciji, dobili smo o tome rešenje i samo ostaje da se priključimo Konjičkom savezu Vojvodine u Srbiji, kaže Luka Teodosić.

- Malo po malo, pa su mnogi počeli da drže konje u laćarku. Jedan je animira drugog i broj se uvećavao. Tako da slobodno možemo reći da je kod nas konjarstvo u ekspanziji, dodaje Ivan Durač.

Ljubiteljima konja u Laćarku oko kluba se pridružuju ljubitelji i držaci konja iz Martinaca, Kuzmina, Bingule, Salaša Noćajskog i drugih mesta. Ivan Durač je i potpredsednik novootvorenog Kluba "Stari fijaker", mehaničar je po zanimanju, a iako je u radnom odnosu nadje vremena za svoje čistokrvne plemenite životinje. Luka Teodosić je privatnik, živi sada u Sremskoj Mitrovici, a konjima i udruženju može dugo da priča.

Ljubav i druženje

- Predsednik nam je veterinar po struci, ostali članovi su drugih profesija i zanimanja, a okupili smo zbog iste ljubavi radi druženja. Niko od nas nema zemlju, mislim na članove kluba. Ja živim u stanu, u Mitrovici, zemlje imam samo u sakoj. Ali, odraštao sam u Laćarku, u Fruškogorskoj ulici i moja porodica je imala konje celog života, priča o sebi Luka.

Konje su naši sagovornici nabavili na strani, drže samo paradne, a koriste ih za zaprege kada su fijakerijade i slične manifestacije.

Ivan Durač, kaže kako drži konje od malih nogu. Priča o njemu i konjima zapisana je u knjizi **Mileta Milovanovića** "Igrali se konji vrani".

- Pisao čovek i o svima koji drže konje, pa i o meni malom Ivanu. Moj deta je svaki dan pričao o konjima, zaljubio

sam se u njih, tako da mi je kupljen konj kada sam imao samo sedam ili osam godina. Zvao se Cvetko. Sada imam konja koji se zove "Favorit", vozio sam za Badnjak kroz laćarak sa tim konjem upregnutim u kola, kaže Ivan.

Imao je Durač i šest konja u štali, trenutno ima dva. Konj je zahtevna životinja, objašnjava nam, triput dnevno ima potrebe da bude angažovan oko njega, a uvek je neko kod kuće, zglob konja.

Na davnji susret sa konjem Luku Teodosića, opet, podseća ožiljak na čelu. Bio je 14. dete u svojoj porodici, priča Luka, još su živeli u Bosni, voleo je da se igra sa konjičem ali ga je jedan, dok je trao sa nekim ključem za seno, povijao, a on je pao tako da mu je na čelu nastao ožiljak za uspomenu.

Božićna tradicija u selu

- Dosegli smo se u Srem 1977. godine, prihvatali smo tradiciju Sremaca - jahanje za Božić. Ja sam u tome uživan. Sada, na kraju Laćarka imam firmu, tu sam napravio šatlicu gde držim tri grla, nastavlja priču Luka Teodosić.

Ovog, tek minulog Božića, članovi Konjičkog kluba "Stari fijaker" iz Laćarka su organizovali "vijanje Božića". To je tradicionalna manifestacija u kojoj glasnici na konjima od kuće do kuće šire vest o Hristovom rođenju. Ovu vest je Laćarko prenosilo više konjanika, čini se najviše do sada.

- Za prvi dan Božića je ova manifestacija, ali se ove godine organizovalo jahanje konja i za Badnjak. To je

Sveti Trifun

Konjički klub "Stari fijaker" i Udrženje žena i Mesna zajednica Laćarak organizovaće proslavu vinogradarske slave Svetog Trifuna. Po rečima Dejana Umetića, predsednika Saveta MZ Laćarak, proslava počinje okupljanjem ispred mesne zajednice, kreće se sa fijakerima i autima ka Laćaračkom brdu, ali će se stati kod crkve da se prezraza slavski kolač. Potom će uslediti odlazak u vinograde u podnožju Fruške gore, gde će se obaviti deo običaja, da bi se svim ponovo okupili u centru sela na kuvanom vinu i rakiji, priča Dejan Umetić, predsednik Saveta MZ Laćarak.

Ivan Durač, vozi fijaker na manifestaciji "Vojvodjanska kujnica na šoru"

bilo prvi put kod nas, dodaje **Dejan Umetić**, predsednik Saveta MZ Laćarak, jer mesna zajednica daje punu podršku ovom udruženju i njegovim planovima.

Sve za dobrog konja

Radi kupovine konja kreću u Bačku, Banat i širom Srema, ali i radi manifestacija jer su to prilike da se lepo druže vote fijakerima, posmatraju rasne konje. Cilj je dobro druženje, organizovanje fijakerijade i drugih sličnih manifestacija zato smo se i udružili.

Svi članovi društva imaju opremu. Imaju svoje majstore, upoznali su ih na vašairima.

- Ima jedan iz Kučeva, drugi u Rumi, treći u Bogatiću, od njih kupujemo opremu za konje. Sami finansiraju svoje aktivnosti i učestovanja na manifestacijama. Sve košta, a svaka fijakerijada je po jednom bar 100 evra, otvoreno će Luka Teodosić.

Ivan je kupio fijaker u Mačvi. Godinama je stajao kod nekog domaćina pod orahom, bio je pun crvotočine, ali sada kada je uredjen - izgleda kao nov. Neki njihov član kluba je kupio, pričaju, fijaker od Karađorđevića i počeo je da ga obnavlja. Istom čoveku su se lane dva konja udavila u Savi, rasni konj vredi i po nekoliko hiljada evra, ali i ovaj kreće od početka. Tolička je ljubav prema konjima onih koji se konjima bave.

Božićna vožnja

Škola jahanja

Članovi Kluba "Stari fijaker" sada uredjuju teren. Pomaže i mesna zajednica. Teren je nekada bila seoska deponija smeća, zapuštena zemlja čije uredjenje su članovi počeli ručno, a pomažu im i ljudi iz opštine.

Napravljeno je igralište za decu, da i mladi Laćarci zavole konje, da se bave

ovim sportom i manje gledaju u kompjuter. Tu su klackalice, rakkviziti za igru, a planiraju nova igrališta, ogradi i slično. Ko zna jednog dana bi tu mogla d'abude i škola jahanja, jer već ima više desetina zainteresovanih da svoju decu upišu u ovu školu.

Tekst: **S. Đaković**

Slike: **M. M. - I.D. - L.T.**

Vožnja kroz atar

Učesnici fijakerijade

"Mali Pariz" u ravnici Donjeg Srema

Pećinačko selo Sibač, jedno je od najstarijih sela Sremske Mitrovice. Zabeležen je 1397. godine. Od tada, pa sve do početka osamnaestog veka o njemu nema pomena, a kako sami Sibačani vele, to je otuda što su rešili "da svoju snagu ne troše na društvene poslove". Bilo kako bilo, od 1713. godine, pa do danas, Sibač je prisutan u svakom popisu i za njega se zna. Najveći broj stanovnika, njih 785, Sibač je imao 1910. godine. Danas, ovo selo broji nešto manje od 600 stanovnika, a u četiri razreda Osnovne škole ide tek devet daka. Zbog činjenice da se nalazi na 30 do 50 kilometara udaljenosti od Šapca, Sremske Mitrovice, Novog Sada i Beograda, svi Donjosremenci koji su ka ovim centrima išli morali su da prođu ako ne kroz, a ono barem pored Sibača. Upravo otuda, sećaju se stariji, ovo selo bilo je neretko nazivano i "malim Parizom".

Izgrađena komunalna infrastruktura

Sibač kojeg smo zatekli u tišini bele snežne prostirke danas je, kaže predsednik sela **Dorđe Smiljanić**, naseљe koje se bori da opstane i pobedi križu koja se tokom proteklih godina pokazala jačom i od, kako ističe, mnogo većih sremskih sela nego što je Sibač. Glavno oružje Sibačana u toj, rekli bi mnogi, neravnopravnoj borbi, jesu jaka volja i rešenost da se po svaku cenu istraže.

- Mogu slobodno reći da je situacija u kojoj se Sibač nalazi u velikoj meri bolja nego što je to slučaj sa većinom pećinačkih sela. I mada smo svesni da problema ima dosta, da za najveći deo tih problema nismo kri

Dorđe Smiljanić

mi, smatramo da imamo dobar osnov za oporavak ili za početak opstanak, ističe Smiljanić.

Kao zalog nadi, Smiljanić navodi da Sibač ima potpuno izgrađenu komunalnu infrastrukturu, da mu ne nedostaju kanalizacija, rasveta ili kvalitetna voda, sa čim se na žalost, mnogi meštani pećinačke opštine još uvek bore.

Komunalna infrastruktura postoji, imamo svoju vodovodnu mrežu koja se snabdeva iz bunara kojeg su meštani sela izgradili sopstvenim prihodom, od samodoprinosu. Već duže vreme smo priključeni na kanalizacionu mrežu, a tokom proteklih nekoliko meseci uspeli smo da končano uredimos rasvetu, tako da su danas sve naše ulice osvetljene, priča prvi čovek Mesne zajednice.

Borba za omladinu

Imaju Sibačani i svoje Lovačko društvo i svoj fudbalski klub. Lovaca ima četrdesetak, najviše love fazane, zečeve i patke, a kada dođe zima redovno organizuju hajke na šakale. U Fudbalskom klubu "Sloven" koji se bori u sremskoj ligi, okupljeni su mladi seoski momci, potpomognuti komšijama iz drugih pećinačkih sela. Veliki problem u borbi za omladinu, kažu oni koji se mlađima smatraju, predstavlja nedostatak Doma culture, odnosno kafića u kojem bi mogli da provode slobodno vreme.

- Koliko god možemo, mi se trudimo da zadržimo mlade na selu. Mi smo malo selo, znamo se, pomažemo se i konsultujemo se oko toga šta bi nam bilo najpotrebnejše. Nekada smo imali i Kulturno umetničko društvo, ali ono danas ne funkcioniše jer mladi rano odlaze u Pećince ili druge gradove i zapravo tamo odrastaju. Ono na čemu trenutno kao Savet insistiramo jeste da se urede postojeći lokalni u centru sela, kako bi upravo tu otvorili jedan klub za našu omladinu koja želi da ostane u svom selu i koja se, to moram istaći, odaziva na sve akcije koje Mesna zajednica radi uređenja sela organizuje, priča Smiljanić i dodaje: - Većina meštana sela se pored poljoprivrede bavi još nekim poslom. Život od poljoprivrede očito nije ono što je nekada bio i Savet je svestan činjenice da će, ako želi da zadrži mlade na selu, morati da pokuša da im nađe kakav takav sporedni posao. Mnogo mladih redovno dolazi u prostorije Mesne zajednice i pored toga što znaju kakvu ulogu u životu sela Savet ima, traže da im nađemo kakav takav posao. Tu nije reč o stranačkom zapošljavanju, nego o ljudskoj potrebi da se pomogne ljudima sa kojima se raslo, odnosno njihovoj deci ili unucima.

Sibač pod snegom

Žikica Gmizić

Svega ima, samo para nema

Do skoro, Sibač je bio poznat po svojim mlekarima rekorderima, a samo u glavnoj ulici bilo je preko 150 krava. Gotovo da nije bilo kuće koja nije imala makar jednu kravu ili bika. Tokom proteklih decade, svoje krave stari rekorderi su prodali i danas se u glavnoj ulici može se naći svega jedna krava.

Da se u Sibaču od poljoprivrede zaista teško živi, svedoči i Žikica Gmizić

kojeg smo zatekli na mobi kod komšija. Kako ovaj srednjovečni paor veli,

sa svojih 50 hektara zemlje živi lošije nego što je njegov otac živeo sa svega osam.

- Mojih je 30 hektara i 20 je u zakupu. Sejim sve, dinje, lubenice, paradajz, krompir, luk... Sejao sam svašta, a bolje da nisam, jer danas kod seljaka svega ima samo para nema. Ako me pitate što je najgore prošlo ni tu vam na mogu dati neki poseban odgovor jer sam svuda podjednako loše prošao. Kažu „rodila pšenica“, jeste, ali je pravo pitanje kome je rodila, pošto paorima sigurno nije. Mi smo se samo više navukli, a gotovo nikakve koristi nismo imali od toga, kaže uzavrelim tonom Žikica Gmizić.

Stevan Grujić sa svojim bikovima

Imao je ranije ovaj sibački paor i nekoliko desetina krava i ko zna koliko svinja, ali ga je teško vreme materalo da se krava okane i da tov svinja sveđe „tek na pedesetak“. Za loše stanje u poljoprivredi, kako i većina naših paora, Žikica krivi pre svega državu od koje očekuje da uvede red i odredi stabilne paritete robe.

- Dao sam, u sezoni, 60 tona pšenice za 15 dinara, jer je država govorila da će obarati cenu do 12, 13, a sada cena ide i do 22 dinara. Imam 50 do 60 tona kukuruza, treba i to da se prodaja, a nema nikoga da traži. Nikome ne treba, ni sirošima, ni mešaonama, a o privatnim licima i da ne govorim. Nema tu mnogo lepog da se kaže o životu na selu. Od osnovne škole se bavim poljoprivredom i sada imam decu uzrasta od 10 do 24 godine, još uvek sam na zemlji, i za sva to vreme mi paori išli smo samo dole. Imao sam lane i četiri hektara dinja. Sve je to rodilo, odnosili smo na kvantaš, davali ispod cene i opet nikakvu zaradu nismo imali, priča Gmizić i užurbano dodaje: - Sećam se da smo 1985. godine od hektara repe kupili nov kombajn, a kasnije i traktor. Sada imam tu staru mehanizaciju i ko zna da li će je i kada će je obnoviti. Što sam više radio, to je bila veća propast. Da mi neko da sada 100 hektara, ne znam da li bi privratio. Nemam nikakve zalihe, i kako stvari stoje čini mi se da bih na kraju morao svojih pet hektara da prodam da bi namirio tih 100, a to mi ne pada na pamet.

Nema Srema bez konja

Pored rekordera, Sibač je od uvek bio poznat i po svojim konjima. Vreme rekordera je prošlo, ali Stevan Grujić

U igi sa konjima

Uzgojni oblici čokota

Prof. dr Petar Cindrić
mr Dragoslav Ivanišević
Poljoprivredni fakultet Novi Sad

Prilikom uvođenja visokih sistema gajenja čokota vladalo je vrlo pogrešno shvatanje da se mogu izostaviti maltene sve zelene operacije na čokotima. To je na bogatim zemljištima prouzrokovalo stvaranje vrlo gustih (zagrušenih) špalira što je dovodilo do sve većih problema, kako sa biološkog stanovišta u vidu samozasenjivanja, tako i do niza tehničkih problema, posebno u pogledu zaštite.

Istorijski razvoj načina gajenja vinove loze

Tokom istorijskog razvoja ljudskog društva razvoj proizvodnih snaga i proizvodnih odnosa je imao odraza i na razvoju vinogradarstva. Može se reći da se način gajenja vinove loze menjao paralelno sa društvenim sistemima i da nosi posebne karakteristike feudalnog, kapitalističkog i socijalističkog društva.

Većina stručnih pisaca, međutim, ne deli promene u vinogradarstvu na ovaj način nego ih vezuje za neke druge značajne događaje. Jedan takav prelomni događaj za vinogradarstvo u Evropi je bila pojava filoksere. Pojava ove štetočine koja je uništila skoro sve vinograde u Evropi, omogućila je brži tempo razvoja vinogradarstva jer su novi vinogradi podizani na savremeniji način nego ranije.

Druga velika prekretnica u vinogradarstvu je usledila nakon II svetskog rata kada je zajedno sa promenom društvenog sistema došlo do sušinskih, vrlo značajnih promena i u vinogradarstvu.

Prema ovim dvama događajima mogu se razlikovati tri karakteristične faze u razvoju vinogradarstva:

I faza, vreme pre 1875. godine;

II faza, period od 1875 do 1950. godine;

III faza, period posle II svetskog rata.

Ovaj poslednji period se može podeliti na dve etape:

a) Period od 1950. do 1960. godine, prelazni period ili period traženja puta;

b) Period posle 1960. godine, koji se može nazvati širokoredno vinogradarstvo.

Naravno, navedenim godinama se ne zaključuju pojedini periodi jer se, pre svega zbog dugogodišnjeg karaktera vinograda, prethodni period se prenosi u naredni.

I faza – Način gajenja čokota pre filoksere

Za vinogradarstvo ovog perioda karakteristično je:

- hranidbena površina manja od $1m^2$ (15-25.000 čokota/ha);
- nepravilna sadnja, bez jasnih redova;
- slaba priprema zemljišta pred sadnjom;
- svi radovi se obavljaju ručno;
- džubrenje je vršeno vrlo slabo;
- nema gljivičnih bolesti (plamenjače i pepelnice) ni filoksere;
- rezidba je vršena u glavu, odnosno svi jednogodišnji lastari su uklanjani. Čokot se obnavlja iz spavačkih okaca i najdonjih slabo razvijenih okaca na lastarima.
- čokoti su se obavezno zagrtali (u kontinentalnim regionima);
- Gajene su pontica sorte koje su ovakvu rezidbu podnose (kadarika, slankamenka, kevidinka, bela dinka) jer donose rod i iz spavačkih pupoljaka i najdonjih okaca na lastarima.

II faza – Period od pojave filoksere pa do formiranja velikih socijalističkih gazdinstava

Obnova vinograda posle filoksere pružala je mogućnost širenja novih načina gajenja. U ovom smislu je filoksera odigrala pozitivnu ulogu jer je ubrzala širenje novina.

Osnovne karakteristike načina gajenja u ovom periodu su:

- Rigolovanje zemljišta pre sadnje;
- Sadnja u redove, najčešće $1 \times 1 m$, (10.000 čokota/ha);
- Potpora u vidu kolca za koji se vezuju zeleni lastari;
- Rezidba je vršena na reznike i kondire;
- Uvodi se zaprežna obrada zemljišta;
- Promena sortimenta. U Vojvodini se u ovo vreme gotovo isključivo sade sorte za bela vina, pre svega slankamenka, a u značajnoj meri i rizling italijanski.

Slika 1 Peharasti uzgojni oblik

- Rezidba se vrši po principu "kondir na kondir". Za ovaj način gajenja čokota poznat je naziv "na krakove", a u Francuskoj "en gobellet" - peharasti uzgoj.

Slika 2 Peharasti uzgojni oblik nakon rezidbe

Ovaj način gajenja čokota je početkom XX veka prihvacen u većini vinogradarskih regija. U Srbiji se ovaj uzgojni oblik zadržao samo u vinogradima individualnih proizvođača i poznat je pod nazivom "župska rezidba".

To je rezidba na dva vidna okca na krakovima koji se formiraju postepenim izduživanjem višegodišnjeg drveta i približno ravnomerno se raspoređuju u krug tako da daju izgled čaše ili pehare.

- Većina radova se ipak obavlja ručno jer kružni raspored krakova ometa prolaz oruđa;

- Čokotima se na ovaj način rezidbom ostavlja veće opterećenje, od 6 do 12 okaca, oni se snažnije razvijaju jer se vrši redovno džubrenje, a potpora u vidu kolca omogućuje formiranje veće assimilacione površine. Samim tim čokoti daju i znatno veći rod.

- Na nekim sortama koje imaju uspravnorastuće i čvršće lastare čak ni kolac nije potreban, tako da se gaje bez ikakve potpore. Kod nas je takav slučaj sa sortom prokupac.

- Još uvek se gaje pretežno pontica sorte koje imaju krupne grozdove i rodna i najdonja okca.

Formiranje "peharastog" uzgojnog oblika teče na sledeći način:

U prvoj godini se na čokotima neguju svi lastari. Nema potrebe da se vrši lačenje. Važno je da čokot što više ojača i ka tom cilju treba da su usmerene sve agrotehničke mere.

U drugoj godini rezidbom se na čokotu ostavlja samo jedan kondir sa dva okca, a svi ostali lastari se uklanjuju. Izbilj lastari u toku vegetacije se privezuju uz pritku i zalamaju kad predu visinu pritke.

U trećoj godini se rezidbom na čokotu ostavljaju dva kondira sa dva okca, a svi ostali lastari se uklanjuju. Izbilj lastari se u toku vegetacijskog razvoja uključuju novi lastari. Negova-

je se privezuju uz pritku i zalamaju kad predu visinu pritke.

U četvrtoj godini rezidbom se na čokotu ostavljaju 3 do 4 kondira sa dva okca koji će biti budući krovni. Izbilj lastari u toku vegetacije se privezuju uz pritku i zalamaju kad predu visinu pritke.

U narednim godinama se na svakom kraku rezidbom ostavlja po jedan kondir (odnosno 3-4 kondira po čokotu). Nega u toku vegetacije je ista kao i u četvrtoj godini.

III faza – Period posle II svetskog rata

Ovaj period se može podeliti na dva dela. Prvi, do 1960. godine, a drugi posle 1960. godine pa sve do današnjih dana. Za prvi period je karakteristično postepeno povećanje međurednog rastojanja od 150 pa sve do 240 cm, sa vrlo malim rastojanjem između čokota - od 0,60 do 0,80 m. U ovom potperiodu čokoti su negovani nisko pri zemlji. Dilema je bila: prilagoditi mehanizaciju vinograda ili obratno.

Pored širenja redova, kao veliki napredak u ovom periodu može se smatrati uvođenje žičane potpore, tzv. »špalira« u vinograde.

Nakon vrlo intenzivnih ispitivanja krajem pedesetih i početkom šezdesetih godina, prelazi se na visoke uzgoje kojima je prethodilo uvođenje još širih redova od 3 pa čak i 4 m.

Pri uvođenju visokih uzgoja u većini slučajeva na čokotima su formirana po dva stabla, negde čak i više, koja nisu imala sopstvenu potporu, te su redovno bila vrlo nepravilna, kriva. Pored ovoga, pri osnovi stabla je negovan jedan rezervni kondir za slučaj izmrzavanja nadzemnog visokog dela čokota.

Krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina nakon vrlo obimnih i detaljnih ispitivanja dolazi se do zaključka da dva stabla u odnosu na jedno nemaju nikakve prednosti, a da u značajnoj meri otežavaju rad, tako da se prelazi na formiranje samo jednog stabla.

Rezervni kondir pri glavi čokota se takođe pokazao nepotrebni jer u slučajevima katastrofalnog izmrzavanja čokota iz spavačkih okaca na prizemnom delu stabla izbijaju novi lastari. Negova-

je lastara iz rezervnog kondira je zahtevalo mnogo posebnog rada (lačenje, vezivanje), a kada su počeli da se uvode u proizvodnju kontaktni herbicidi (gramokson), njegovo dalje držanje je postalo sasvim neprihvatljivo.

U ovom periodu se gotovo isključivo prelazi na sadnju *occidentalis* (zapadnoevropskih) sorti koje se odlikuju pre svega većom otpornosću na niske temperature, a zatim i znatno višim kvalitetom. To su sorte: rizling italijanski, traminac crveni, sovinjon, semijon, burgundac beli, merlo i dr.

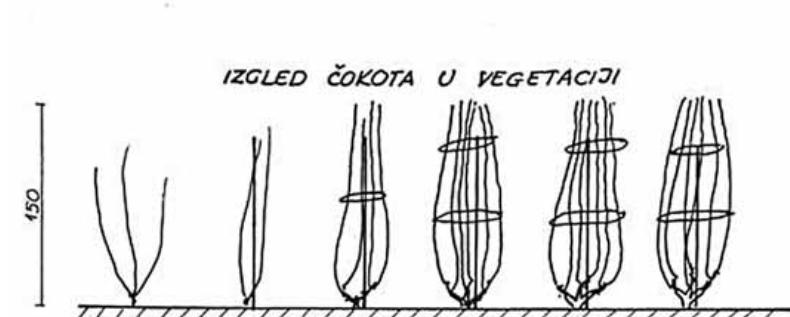
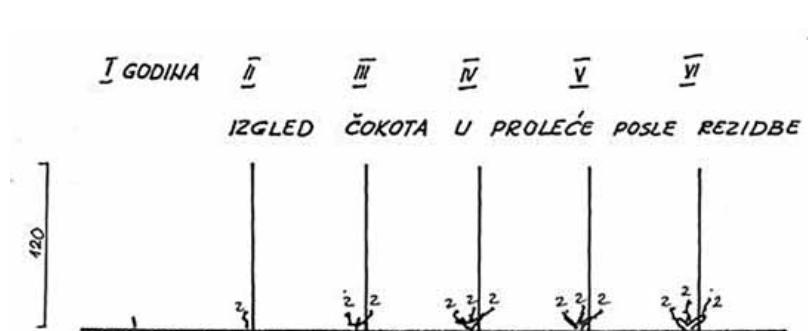
Prilikom uvođenja visokih sistema gajenja čokota vladalo je vrlo pogrešno shvatanje da se mogu izostaviti maltene sve zelene operacije na čokotima. To je na bogatim zemljištima prouzrokovalo stvaranje vrlo gustih (zagrušenih) špalira što je dovodilo do sve većih problema, kako sa biološkog stanovišta u vidu samozasenjivanja, tako i do niza tehničkih problema, posebno u pogledu zaštite.

Na širokorednim zasadima čokoti su se negovali a još se i danas neguju na više uzgojnih oblika čokota: Roajatska kordunica, Gijov uzgoj, kordunica kazenave, lepeza, mozer, silvoz, višespratne kordunice, uzgoj koji asocira na kišobran, zatim uzgoji sa visećim lastarima, kao i razna rešenja kod kojih se zeleni masa čokota održava u obliku kosog ili ravnog krova.

Izbor uzgojnog oblika čokota zavisi od velikog broja faktora kao što su: ekološki uslovi, rastojanje sadnje, sorta, stepen mehanizacije radova, nivoa agrotehničkih mera, smera proizvodnje itd. Za uslove Vojvodine se mogu preporučiti sledeći uzgojni oblici:

- Za sorte koje zahtevaju kratku rezidbu
- Peharasti uzgojni oblik - na ograničenim površinama, gde se vinova loza gaji na tradicionalan način
- Roajatska kordunica
- Za sorte koje zahtevaju mešovitu i dugu rezidbu
- Gijov uzgojni oblik
- Silvo uzgojni oblik
- Jednostruka zavesa
- Karlovački uzgojni oblik

(Nastavak u idućem broju)

Rezidba (ok./čok.): 2

2+2

2+2+2

2+2+2 2+2+2

Slika 1 Peharasti uzgojni oblik

ĐUBRENJE VOĆNJAKA (3)

Kalcifikacija održavanja i kalcifikacija zemljišta

Autori: Zoran Keserović, Nenad Magazin, Marko Injac, Fabricio Totis, Biserka Milić, Marko Dorić, Jovanka Petrović

Dubriva na bazi krečnjaka prilikom tretmana ne bi smela da dođu u kontakt sa organskim đubrивимa odnosno đubrivima sa sadržajem amonijaka i fosfata. U kombinaciji sa ovim đubrivima postoji opasnost da dođe do isparavanja amonijaka i blokiranja fosfata. Za kalcifikaciju zemljišta u prvom redu preporučujemo kalcijum-karbonat.

Krečnjak

Snabdevanje zemljišta krečnjakom u dovoljnoj količini doprinosi stabilizaciji zemljišta. Po zemljišnoj analizi razlikuje se između dve vrste đubrenja krečnjakom: kalcifikacija održavanja i kalcifikacija zemljišta.

Pod **kalcifikacijom održavanja** podrazumeva se kalcifikacija u razmaku od 2 do 3 godine, sa 5 do 8 dt/ha kalcijum-oksida (CaO). To otplikle odgovara 10 do 15 dt/ha đubravnog krečnjaka (kalcijum-karbonata). Da li je ovaj način kalcifikacije neophodan, utvrđuje se na osnovu pH vrednosti i sadržaja karbonata. Ovaj način kalcifikacije sprečava samo prirodno zakiseljavanje zemljišta i stoga služi održavanju plodnosti zemljišta.

Tabela 13. Potreba za krečnjakom

		Đubrivi krečnjak (CaCO ₃) po ha
Kalcifikacija zemljišta 10 dt CaO (CaO x 1,8 = CaCO ₃)		18 dt
Kalcifikacija održavanja: 5 do 8 dt CaO na svake 2 do 3 godine		30 dt
Zbir za 5 godina		48 dt
Iz toga proizilazi:		
Đubrivi krečnjak/ha/godina		10 dt

Tabela 14. Đubriva sa sadržajem krečnjaka

Tip đubriva	CaO	MgO	NW (% CaO)*	Dejstvo
Kalcijumkarbonat (zrnast)	53	4	58	sporo, dugotrajno
Krečnjak od algi (granuliran)	53	0,4	52	više rastvorljiv nego kalcijum karbonat
Dolokorn (granuliran)	33	14	53	za zemljišta sa dodatnom potrebom za magnezijumom
Magnital	28	20	56	
Kalcijumoksidi	75-90	-	75-90	
Gips (CaSO ₄)	30	-	-	brzo, za teška zemljišta

*NW = neutralizaciona vrednost: zbir bazično delotvornih sastojaka izračunatih kao CaO (%).

Tabela 15. Količine hranljivih materija po stablu u g po godini (kod cca. 3.000 stabala/ha)

Godina	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	MgO
1.	8-12	2	10	2
2.	10-13	4,5	22	2
od 3.	10-16	6	30	4

Integralna proizvodnja jabuka (Mala Remeta)

Tabela 12. Interpretacija rezultata kalcijumske analize

Vrednosti	Sadržaj karbonata	Potreba krečnjaka po ha
0	bez slobodnog karbonata	5 do 8 dt CaO na svake 2 do 3 godine
+	nizak-srednji	preferirati đubriva sa sadržajem krečnjaka, na (<1% CaCO ₃) teškim zemljištima eventualno sprovesti kalcifikaciju održavanja.
++	visok	Nema potrebe za kalcifikacijom, koristiti (1-10% CaCO ₃) sredstva za zakiseljavanje zemljišta
+++	vrlo visok	Nema potrebe za kalcifikacijom, koristiti sredstva (> 10% CaCO ₃)

sa ovim đubrivima postoji opasnost da dođe do isparavanja amonijaka i blokiranja fosfata. Za kalcifikaciju zemljišta u prvom redu preporučuju-

jemo kalcijum-karbonat. Radi se o sitno mlevenom krečnjaku (dolomit ili mermur). Što je finije mleven, to je rastvorljivost i dejstvo bolje. Kako bi se potreba zemljišta za magnezijumom nadoknadila, mogu se koristiti samo đubrivi krečnjaci (Dolokorn ili Magnital).

Zbog visoke vodorastvorljivosti, kalcijum-oksid treba koristiti samo na teškim zemljištima. Prilikom razbacivanja posebno treba da se obrati pažnja jer postoji opasnost od nagrizanja mokre kože kao i sluzokože.

Kod krečnjaka od algi (Nordweiss Perle ili Grade I Extra) se radi o prirodnim sedimentima morskih algi. S obzirom na to da je granuliran, on je pogodan za situacije sa ručnim sejanjem. Međutim, ta vrsta krečnjaka je u nabavci skuplja.

Gips (73% CaSO₄) što odgovara 30% CaO je isključivo lako rastvorljiv kalcijum. On je najpogodniji za zemljišta sa niskim sadržajem karbonata tj. za promenu pH vrednosti. Gips ne spada u đubrivne krečnjake koji direktno utiču na prigušivanje kiselosti zemljišta.

Kod kalkulacije neutralizacione vrednosti se uzima u obzir da mangan poseduje 1,4 puta bolje dejstvo prigušivanja kiselosti nego CaO. U skladu sa tim, zbir ta dva oksidna jedinjenja – izražen u % Ca – opisuje kapacitet đubrivnog krečnjaka za neutralizaciju kiselosti u zemlji. Na osnovu visokih udela magnezijuma u Dolokorn-u i Magnital-u, za oba đubriva važi otplikle slična neutralizaciona vrednost (videti tabelu) za kalcijumkarbonat. Iz toga proizilazi da tretmani sa sve tri vrste đubriva iziskuju slične količine.

Fertirigacija

U mladim voćnjacima fertirigacioni period treba da se orientiše prema rastu voćaka. Kod mlađih voćaka sa jakim porastom i mnogobrojnim prevremenim mладарима, u obzir se mogu uzeti povišene vrednosti azota. Fertigacioni period bi sredinom jula trebalo da bude završen kako ne bi došlo do negativnog uticaja na sazrevanje drveta. Potrebne količine hranljivih elemenata u mlađim voćnjacima data je u tabeli 15.

U rentabilnim voćnjacima sa fertigacijom treba početi 2 do 3 nedelje pre cvetanja, a treba je primenjivati 6 do 8 nedelja nakon cvetanja. Kod velike količine plodova, taj period može da se produži za 2 do 3 nedelje.

(Tabela 15. Količine hranljivih materija po stablu u g po godini (kod cca. 3.000 stabala/ha))

Za izračunavanje količine po fertigacionoj jedinici može se rasporediti i celokupna količina đubriva (kg/ha) putem nedeljnog tretmana. Rastvorljivost različitih fertigacionih đubriva data je u tabeli 16. Prilikom korišćenja pojedinačnih đubriva, kalcijumska đubriva ne treba mešati sa fosfornim đubrivima ili sulfatima. Kiseli rastvor (pH vrednost ispod 6,5) pospešuje rastvorljivost soli. Gvožde se putem fertigacije može ciljano i brzo nanositi. Kod kalcijum nitrate, za fertigaciju je pogodna samo vodorastvorljiva formula (npr. Nitrosprint).

(Iz udžbenika: Integralna proizvodnja jabuke)

KORIŠĆENJE ALTERNATIVNIH IZVORA ENERGIJE

Seoska peć na slamu - furuna

Ložišta seljačkih peći su vrlo pogodna za korišćenje biomase: slame, kukuruzovine, oklaska, džombi, orezine od vinove loze, voćaka i dr. Naime, ova ložišta imaju veliki prostor za kvalitetno sagorevanje kabastog biogoriva

Seoske "furune" su dobro poznate proste, seljačke ili paorske peći za zagrevanje prostora, a naročito za pečenje hleba, mesa i kolača. Reč furuna potiče iz francuske i označava peć. To su zidane peći, uglavnom od opeke, a može biti ozidana od blata i zbrane slame. Debeli zidovi od opeke, crepa ili pečenog blata su veoma dobri akumulatori topote, te dugotrajno obezbeđuju povoljnu temperaturu vazduha u prostoriji u kojoj se nalazi peć. One mogu imati različite oblike: šifonjerske (švedski tip), koje imaju oblik ormana (prizme) i peći sa šijicom, koje imaju svod u obliku piramide (ako je četvrtasta osnova) ili kupe (ako je kružna osnova peći). Na vrh peći postavlja se šijica (vrat ili okrugli završetak za podgrevanje jela). Ove peći su preteće kaljevih peći.

Seljačke peći se postavljaju u sobu ili kuhinju, a vrata ložišta nalaze se u susednoj, pomoćnoj prostoriji ili hodniku, pa čak i u kuću. Zbog ovakvog rešenja ne unosi se slama za loženje u sobu ili kuhinju. Na ovaj način rad sa peći je čistiji, jednostavniji i lakši. Loženjem spolja

čuva se čistoća unutrašnjosti. Pod ložišta je, takođe, ozidan od opeke i postavljen je na izvesnu visinu, da se domaćica ne bi saginjala kada loži peć ili peče hleb. Vatra se održava sa žaračem.

Hleb se stavlja u peć, kada je pod peći užaren. Na lopar (okrugla drvena ploča sa dugom drvenom drškom) se stavlja hleb na taj način, što se na lopar posut brašnom izokrene sućurica (pletena posuda od ražane slame ili rogoza). Sirov hleb se stavlja u najudaljenije delove peći, dok se blizu vrata ložišta lepinja se ispeče za pola sata, mala cipovka za sat, sat i po, veća za dva sata, hleb za tri sata. Loparom se vadi ispečeni hleb iz peći. Vruć hleb se "ope-re" s malo vode i krpicom se prede preko hleba, da hleb bude rumeniji. Hleb ispečen u ovim pećima može da bude nekoliko dana svež. Ložište (pepeo) se čisti posebnim strugčem (tzv. grmilo).

Iza peći nalazi se ozidan dimnjak, koji mora da nadvise kuću, zbog dobrog "cuga" (promajne). Da bi bila sigurna promaja vazduha kroz peć, dimni kanal mora biti dovoljno velik da bi se dim mogao slobodno kretati kroz njega. Zid od kuće ili pregradni zid peć dodiruje samo s jedne strane, dok su ostale tri strane slobodne. Između susednog zida i najbliže strane peći postavljen je tzv. zapećak ili uzdignuti plato, na kojem se obično deca upotpunjavaju. Mnogi stariji seljani se sa nostalgijom sećaju zapećaka. U zapećku je toplo i ugodno. Oko peći sa dve slobodne strane podzidane su šamlice, tj. klupe na kojima se sedi ili leži.

U svod peći i u samu peć mogu biti horizontalno ugrađene keramičke cevi većeg prečnika. Kroz ove cevi prolazi vazduh iz prostorije, prima toplostnu energiju i zagreva vazduh u prostoriji.

Slika seljačke peći sa šicom i klupama

Furune - vojvođanska baština

U današnje vreme seljačke peći (furune) su retko viđen etnografski objekti, karakterističan za vojvođanske kuće. One predstavljaju kulturnu baštinu vojvođanskog građevinskog iskustva, načina života i vaspitanja mlađih generacija u ravničarskim prostorima.

Danas su, uglavnom, sve seljačke peći porušene, zbog zauzimanja značajnog dela prostora, a naročito zbog uvođenja savremenih uređaja za zagrevanje prostora: kaljeve peći, tučane peći, bubrejne, šporeti (štednjaci), trajno žaruće peći, naftarice, termoakumulacione peći na električnu energiju, gasne peći, kotlovi za etažno grejanje i dr. Ložišta seljačkih peći su vrlo pogodna za korišćenje biomase: slame, kukuruzovine, oklaska (šapurike, čokanja), džombi, orezine od vinove loze, voćaka i dr. Naime, ova ložišta imaju veliki prostor za kvalitetno sagorevanje kabastog biogoriva.

U današnje vreme seljačke peći (furune) su retko viđen etnografski objekti, karakterističan za vojvođanske kuće. One predstavljaju kulturnu baštinu vojvođanskog građevinskog iskustva, načina života i vaspitanja mlađih generacija u ravničarskim prostorima.

Kada smo prošle godine posetili domaćinstvo gazde Dragoslava u prostoriji u kojoj se nalazi seljačka peć zatekli smo sedam odraslih osoba, četiri člana domaćinstva i troje komšija. Tri osobe su sedele i bile naslonjene uz seljačku peć. Kada su čuli da se mi interesujemo za peć, skočili su sa sedišta i uživkнуći da veoma dobro greje.

Seljačka peć se nalazi neposredno uz levi ugao prostorije za dnevni boravak (letnja kuhinja) nasuprot ulaznih vrata. Sazidana je od opeke uz jedan zid, a od drugog zida odmaknuta je 55 cm. Taj deo se zove zapećak. Dimenzije prizmatičnog dela peći su 140 x 130 x 180 cm. Osnova prizmatičnog dela peći je za 5 cm šira od gornjeg dela. Cokula peći (parapet ili prširenje) nalazi se na 60 cm visine od poda. Iznad prizmatičnog dela postavljen je piramidalni deo

Povećati energetsku efikasnost

Ove peći se mogu tehnički preuređiti i usavršiti, da mogu da zagrevaju i druge prostorije i da bi imale još veći stepen energetske efikasnosti, pošto mogu da koriste najjeftinije gorivo za zagrevanje prostora i pečenja jela.

(svod). Osnova piramide je uža za 8 cm od pravougaonog dela osnove peći. Ivica piramide ima dužinu 74 cm. Na vrhu piramidalnog dela postavljeno je proširenje koje se naziva "šica" ili "šijica". Ona služi za podgrevanje bundevare, krompirače, komlova (kvassac za testo) i druge hrane. Šijica ima prečnik 31 cm i debljinu 10 cm.

Uz peć, sa dve strane, postavljena je drvena klupe. Klupe imaju širinu 30 cm, a 58 cm visinu. Oko peći može da sedi pet odraslih osoba u isto vreme. Pod zapećka je na visini klupe. Zapećak služi za sušenje mokre odeće i promrzle dece. Takođe, može i da se preko dana spava u zapećku. Posle ručka, naročito u zimsko doba, "glava porodice" malo prilegne. I deca, umorna od igre, znaju tu zadremati.

Loženje peći je sa spoljne strane, iza kuće (letnje kuhinje). Ovaj prostor je obično natkriven. Postoje vrata za loženje koja su ugrađena na dimnjak. Dimnjak je zidan od opeke. Dimenzije dimnjaka su 2,5 cigle širina i dve cigle debljina. To znači da je dimnjak širok 70 cm, a debeo 56 cm. Dimenzije cigle su 28x13 cm. Unutrašnji otvor dimnjaka ima dimenzije 44x26 cm. Dimnjak je postavljen uz zid kuće. Visina dimnjaka je 550 cm. Ustanovili smo da je promaja u peći veoma dobra. U peći se povremeno ubacuju bale od sojine ili pšenične slame. Za potpalu koristi se lomljena šapurika i pleva. Majstor za loženje bila

je vrlo često domaćica Đurdina. Bale slame se u nekoliko delova razdvaje i ubacuju u ložište peći. Proizvodi sagorevanja (dimni gasovi) iz peći odlaze kroz dimnjaku u dimnjak. U toku dana se samo jednom loži peć i to izjutra. Kada je temperatura iznad nule, dovoljna je samo jedna bala, a ako je ispod nule, jedna i po bala za poludnevno grejanje. Kada smo bili kod Sremačkih, spoljna temperatura vazduha bila je 8, a u letnjoj kuhinji 24 stepena Celzijusa.

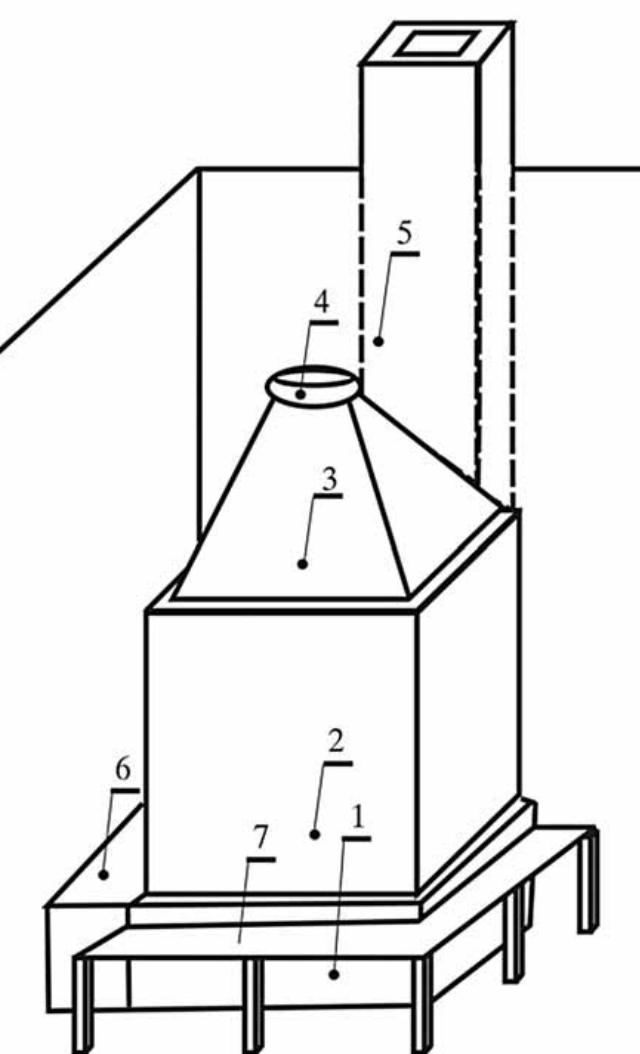
U peći može da se ispeče hleb, lepinje, prase i druga jela. Pored pripreme hrane peć služi za zagrevanje prostorije za dnevni boravak. Peć veoma dobro greje prostoriju. Zidovi peći su veoma korisno sredstvo za zagrevanje leda i bubrege. Ova peć termički leči unutrašnje organe i kosti čoveka.

Na kraju, treba imati u vidu da se ove peći mogu tehnički preuređiti i usavršiti, da mogu da zagrevaju i druge prostorije i da bi imale još veći stepen energetske efikasnosti, pošto mogu da koriste najjeftinije gorivo za zagrevanje prostora i pečenja jela. Naime, moderan način života, postavlja nove zahteve u pogledu komfora grejanja. Više nije dovoljno da se zagreje samo jedna prostorija, već je želja ukućana da bude toplo i u spavaćoj sobi, kupatili, itd. Zbog toga je potrebno da se seoska peć rekonstruiše i prilagodi tim zahtevima.

U gornji deo ložišta može da se ubaci čelična komora za vodu, a ispod komore mogu da se ubace šamotne cevi. Kroz zagrejane šamotne cevi protiču nesagoreli gasovi koji nastaju gasifikacijom goriva. U ovim cevima vrši se sekundarno sagorevanje nesagorelih gasova. Voden prostor je, u stvari, razmenjivač topote. Na ovaj način prosta seljačka peć pretvara se u kotao. Topla voda se na bazi razlike u temperaturama gravitaciono, odnosno "termosifonski" odvodi do grejnih tela (radijatora) u drugim prostorijama. Na ovaj način može da se ostvari etažno zagrevanje prostorija.

Prof. dr Miladin Brkić

Skica seljačke peći sa šicom (1-osnov peći, 2-prizmatični deo peći, 3-piramidalni deo peći, 4-šijica, 5-dimnjak, 6-zapećak, 7-klupe)

Prihrana žita, rezidba u voćnjacima

Kod prihrane pšenice stručnjaci preporučuju samo N-min metodu. Ona će pokazati koliko azota, odnosno azotnih đubriva treba dodavati – U voćnjaku se obavlja zimsko prskanje voćaka, te površinska obrada zemljišta za prolećnu sadnju voćaka

Na njivi - U ovom mesecu počinje prihranjivanje pšenice i durgih ozimih useva – zobi, razi, ječma, uljane repice, koji su iz zime izašli iscrpljeni. Ako se đubri traktorskim rasipivaćem, zemljište treba da se dovoljno prosuši kako bi se mašine mogle normalno kretati. Pazite, stručnjaci preporučuju samo N-min metodu. Ona će pokazati koliko azota, odnosno azotnih đubriva treba dodavati. Svakako da treba paziti koja će se mehanizacija koristiti za prihranjivanje.

Krajem februara počinje setva jarih useva, kao što su jara pšenica, zob, raz i ječam, naravno ako su povoljne temperaturne prilike i stanje vlage u tlu.

Ispušta se voda s livada u jarak, kanal ili neki drugi vodotok.

Ukoliko vremenske prilike omogućavaju, počinje setva ranog povrća. Plastenici i staklenici sada pokazuju svoju veliku prednost u odnosu na proizvodnju povrća na otvorenom prostoru. Ali, oprez, februar zna da bude hladan i sa mnogo snežnih padavina. U tom slučaju mora se obezbediti posebna nega mladih biljaka u plastenicima i staklenicama. Ukoliko je moguće osigurati zagrevanje i obezbediti dovoljno svetla – trud i ulaganja će se isplatiti.

Šta će se i koliko raditi u februaru, zavisi od vremenskih prilika. Na njih se ne može uticati, ali se mogu obavljati sve potrebne pripreme pa kada se stvore potrebnii uslovi da

Tokom februara izvodi se rezidba jabučastih i koštičavih voćnih vrsta

se blagovremeno kreće sa setvom. Rana setva je veoma važna za biljke koje klijaju i niču na temperaturi od tri do pet stepeni, kao što su grašak, spanać, crni i beli luk, rotkrica i dr. Prednost rane setve ogleda se u ekonomičnom iskorišćavanju zimske vlage za brzo i ujednačeno nicanje i vremenu pristizanje ovih vrsta povrća za tržište, naročito graška, spanaća i rotkvice. Setva crnog luka – direktna i za proizvodnju arpadžika, treba da počne krajem febru-

ra. Rana setva je uslovljena rastom i razvićem crnog luka, jer omogućuje obrazovanje i razvoj korenovog sistema i listova, što je preduslov za dalji rast biljke. Takođe, vreme je za sadnju belog luka.

U štali - Što se tiče stočarstva, ovo je mesec kada mladi često dolaze na svet. Zato se treba pripremiti za prašenje krmača, pa kako je ovaj mesec često hladan treba se pripremiti za utepljavajuće mladih prasića nastiranjem debelih količina slame u svinjcima.

Pošto se krmača oprasila, potrebno je pričekati da izbaci posteljicu koju treba odstraniti i zakopati. Toplom mokrom krpom obrisati više krmači i staviti prasiće na podno. Krmači pre podno treba dati nešto napaja. Prasićima u svinjcu treba napraviti sklonište od letvi ili gredica ispod kojih se mogu skloniti da ih majka ne bi prgnječila.

Pripremiti odgovarajuće uslove za teljenje krava koje je, takođe, veoma često u ovom mesecu. U jednom ugлу prethodno očišćenom, treba prostreti čistu slamu. Pri teljenju poželjno je da prisustvuju lica koja će pomoći ako dođe do nekih komplikacija. Proverite na vreme broj telefona dežurnog veterinara koji može zatrebati. Kada se krava oteli, pupak obavezno treba dezinfikovati u jednoj tinkturi, a oteljenoj

kravi dati mlak napoj: vodu u kojoj su razmućene pšenične mekinje. U jasle se stavljaju najkvalitetnije seno, a ako tele sisa, treba ga dovoditi na podno svaka tri sata, ili ga ostavljati kraj krave da sisa po volji.

Ukoliko bude toplih dana, oko po-dneva staju treba provetriti, puštajući stoku na svež vazduh. Popraviti manja oštećenja i dobro očistiti staju. Ishrani stoke posvetiti posebnu pažnju. Osigurati dovoljno minerala i vitamina.

Živinu treba držati u toplom i hraniti kvalitetnom hranom. Guska-ma, koje počinju da nose jaja i prave gnjezda, treba naći odgovarajuće mjesto.

U Voćnjaku - Tokom februara izvodi se rezidba jabučastih i koštičavih voćnih vrsta. Mirovanje voćaka se privodi krajem pa treba orezivati jabuke, kruške dunje, šljive višnje, trešnje i crne ribizle. Obavlja se zimsko prskanje voćaka, te površinska obrada zemljišta za prolećnu sadnju voćaka. Brska se prska bakarnim preparatima radi suzbijanja prouzrokovaca kovrdžavosti lišća.

Treba nastaviti sa izvođenjem priprema i prodaje plodova, stratifikovanje semena, skidanje reznica i kalem grančica, odstarnjivanje izdanaka malina i kupina koje su do-

nele rod. Obaviti đubrenje ako nije do tada obavljeno. Zemljište se priprema za sadnju voćaka, a kada je temperatura iznad nule, može se obavljati i sadnja, zimska rezidba, proređivanje i podmlađivanje krošnji starijih stabala, kao i krećenje stabala, krećenje debla i osnove pri-vih skeletnih grana.

U vinogradu se pripremaju mesta za sadnju loze. Rastura se stajnjak i mineralna đubriva. Vinograd se reže na zrelo. Treba napraviti naslone, vezati krakove i lukove za naslon. Reznice se skidaju. Sprave i alat se popravljaju i pripremaju za rad u toku godine.

U bašti - Pojedine vrste ukra-snog šiblja mogu se orezati već u februaru. Ovo se, pre svega, odnosi na rododendrone, kamelije, hortenzie, mangoleje i božure. U ovom poslu treba bit obazriv i odstraniti samo osušene, polomljene, ošteće-ne i suvišne grane.

Ukrasno grmlje koje dugo nije orezivano i deluje zapušteno, može se podmlađiti orezivanjem tokom dve godine. U prvoj godini, već krajem zime, kada temperatura nije niža od nula stepeni, do osnove se orezuje polovina starih i nepravilno izraslih izdanaka, kao i tanke grančice. Sledće zime orezuju se preostali stari izdanci.

Vreme za prihranu pšenice

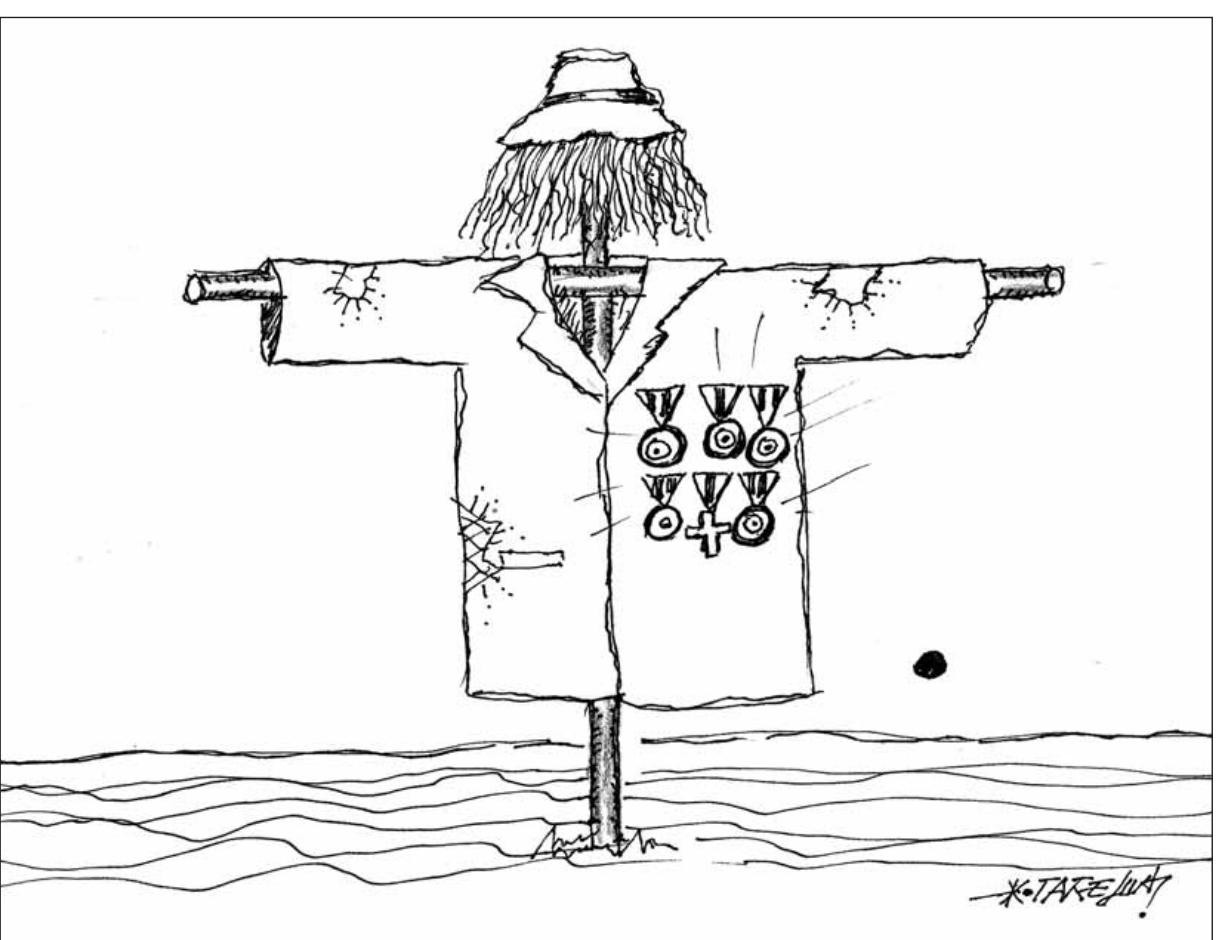
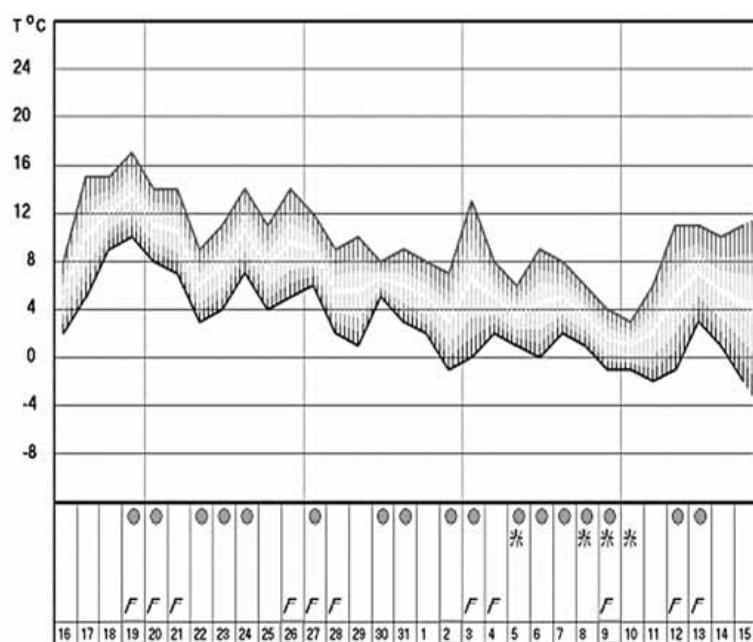
VREMENSKA PROGNOZA ZA FEBRUAR

Toplji i prosečno vlažan mesec

Prema prognozi Republičkog Hidrometeorološkog zavoda Srbije, srednja minimalna temperatura vazduha u februaru imaće vrednosti iznad višegodišnjeg proseka, pri čemu će njena vrednost u proseku biti viša za oko 1.3°S u odnosu na višegodišnji prosek. U Beogradu i široj okolini predviđa se vrednost februarske srednje minimalne temperature vazduha od 1.3°S . Srednja maksimalna temperatura vazduha u februaru biće iznad višegodišnjeg proseka, sa

vrednostima u proseku višim za oko 1.6°S u odnosu na višegodišnji prosek. U Beogradu i široj okolini srednja maksimalna temperatura vazduha tokom februara biće oko 8.1°S . Srednja količina padavina tokom februara biće u granicama višegodišnjeg proseka sa vrednostima u proseku nižim za oko 1 mm u odnosu na višegodišnji prosek. U Beogradu i široj okolini srednja februarska količina padavina iznosiće oko 32 mm.

Prognoza vremena do 15. februara

Timijan

(*Thymus vulgaris*)

Timijan se koristi za izradu različitih sredstava protiv kašlja, za lečenje želudačnih smetnji, bolesti pluća i organa za disanje, difterije, malokrvnosti, mokraćne bešike i bubrega, slabosti živaca, alkoholičarske nervoze, vrtoglavice i bolova u zglobovima

Unaru timijan je poznat kao majkina dušica, divlji bosiljak, tamjanika, i tako dalje. To je višegodišnja biljka u obliku malog grma, visine do 50 centimetara. Na četvrtastim uspravnim granama razvijaju se sitni listovi na kratkoj peteljci, duguljasto jajastog oblika, više tvrdi, sitno dlačavi, savijeni na dole, sivo zelene boje. Cvetovi se razvijaju u pazuhu listova u vršnom delu biljke, svetlo crvene, ili ružičaste boje.

Timijan cveta od sredine maja do sredine septembra. Treba brati celu biljku u vreme cvetanja.

Najviše etarskog ulja biljke imaju oko 14 časova. Za branje treba obavezno koristiti makaze ili srp, jer

se kidanjem rukom biljka oštećeće. Vrhovi grančica sa cvetovima vezuju se u snopice i suše u hladovini na prozračnom mestu. Timijan se bere dva puta godišnje početkom maja ili juna, ili krajem septembra i u oktobru. Najvažniji sastojak timijana je etarsko ulje, smeđe crvene boje, aromatično ljutog ukusa. Etarsko ulje sadrži do 55% timola, zatim borneol, linalol i fenolna jedinjenja.

Lekoviti sastojci timijana nalaze se jedino i isključivo u listovima i cvetovima. Timijan je omiljeni lek u narodnoj i naučnoj medicini. Koristi se za izradu različitih sredstava protiv kašlja, za lečenje želudačnih smetnji, bolesti pluća i organa za disanje, difterije, malokrvnosti, mokraćne beši-

ke i bubrega, slabosti živaca, alkoholičarske nervoze, vrtoglavice i bolova u zglobovima. Timijan se koristi kao vrlo dobro sredstvo u lečenju alkoholizma. Koristi se za pripremanje čajeva, ulja i tinktura. Timijan se koristi i kao aromatična i začinska biljka i u kozmetici.

Čaj za lečenje alkoholizma

Šaku čaja timijana preliti litrom vruće (ne ključale) vode i ostaviti da odstoji oko pola sata. Posle toga čaj procediti i davati osobi pod uticajem alkohola svakih 15 min po jednu kašiku. Posle nekog vremena kao posledica uzimanja čaja nastupa jak proliv i mučnina i povraćanje i obilno znojenje. Iza toga nastupa velika glad i žeđ, ali i odbojnost prema alkoholu. Ovu kuru lečenja treba ponavljati prilikom svakog opijanja, pa će se potreba za alkoholom smanjiti već posle nekoliko tretmana majkinom dušicom. Ovaj čaj se uspešno koristi i za lečenje epilepsije. Poželjno je da se čaj piće 2-3 nedelje po dve šoljice čaja dnevno.

Čaj protiv kašlja, bronhitisa i astme

Kašiku timijana popariti sa 300-400 ml ključale vode i ostaviti poklopjeno 15 minuta. Posle toga čaj procediti, dodati kašiku meda i sok od 1/2 limuna. Piti u gutljajevima tokom dana.

Čaj protiv bronhitisa i bronhijalne astme

U jednakim delovima pomešan timijan sa bokvicom preliti sa šoljom vrele vode i posle 30 sekundi čaj procediti, staviti krišku limuna i piti što toplij u gutljajima. Piti 4-5 šoljica dnevno, uvek sveže pripremljeno.

Čaj za jačanje želuca i creva

Potrebno je 50 g timijana, 40 g lavande i 20 g listova nane. Usitnititi biljke i dobro ih izmešati. Jednu kašiku mešavine preliti sa jednom šoljicom ključale vode i ostaviti 3-5 minuta da odstoji. Čaju dodati 1 kašiku meda i piti dnevno 2-3 šoljice čaja.

Čaj protiv nadutosti i bolova u stomaku

Za uklanjanje gasova ili neuredne menstruacije piti čaj od mešavine po 20g majkine dušice, nane, cveta kamilice i hajdučke trave. Potrebno je 3 kašike te mešavine, preliti sa 1/2 litre ključale vode, sud poklopiti i posle 3 sata procediti. Piti topao čaj svakog sata.

Tinktura od timijana

Cvetovima timijana ubranim po sunčanom vremenu napuniti flašu do vrha, a zatim cvetove u boci preliti sa domaćom rakijom od voća. Ostaviti da odstoji na sunčanom mestu 14 dana. Procediti i naliti u manje flaše i čuvati na hladnom i tamnom mestu. Tinktura se koristi za masažu (utrljavanje) obolelih delova udova, opšte nervne slabosti, reume, gihta i multiple skleroze.

Čaj za uklanjanje neprijatnog zadaha

Šaku listova majkina dušica preliti sa 1/2 litre prokuvane vode i ostaviti nekoliko minuta da se ekstrahuje. Procediti i koristiti nekoliko puta u toku dana za ispiranje usta.

Ulje sa timijanom

U staklenu posudu staviti 50 g listova i cvetova timijana i preko njih sipati hladno ceđeno maslinovo ulje, tako da količina ulja bude iznad cvetova za dva prsta. Dobro zatvorenu flašu ostaviti na sunčanom mestu 14 dana. Posle toga procediti i sipati ulje u manje staklene flaše i čuvati na hladnom i tamnom mestu. Ulje se koristi za masiranje kod neuralgije, paralize, moždanog udara, atrofije mišića, reume i iščiša i uganuća.

Sirće s timijanom

U flašu staviti grančice timijana i preko njih sipati vinsko ili jabukovo sirće i ostaviti da odstoji 2-3 nedelje. Aromatično sirće koristi se za hladne sosove, majoneze i marinade.

Timijan kao aromatična i začinska biljka

Zbog antiseptičnog, antibakterijskog, dezinfekcionog i aromatičnog delovanja timijan se koristi za izradu i aromatizaciju lekova, u izradi pasta za zube, vodica za ispiranje usta i drugih preparata. Kao začin koristi se u prehrabrenoj industriji i kulinarstvu. Kao začin služi za začinjavanje masnih jela, jela od krompira, džigerice, paradajza, divljači, ribe, i tako dalje. Koristi se još za izradu likera, aromatizaciju vina, rakije, ulja i sirčeta. Med od majčine dušice je vrlo cenjen i lekovit.

Liker od timijana

U litarsku flašu staviti 50g opranog timijana i naliti dl domaće rakije. Ostaviti 72 sata, a zatim procediti. Od 1kg šećera i 1 litre vode kuvati sirup 5-6 minuta. Posle hlađenja sirupu dodati aromatizovanu rakiju. Flašu hermetički zatvoriti i posle 7 dana liker je spreman za korišćenje.

Timijan u kozmetici

Timijan se koristi u fitokozmetici za pripremanje stimulativnih i osvezavajućih kupki i za uklanjanje umora i bledila sa lica.

Losion za čišćenje lica

Šaku suvih ili polu svežih listića timijana prokuvati u 1 litru vode i ostaviti preko noći. Losion ujutro procediti i tamponima vate nanositi tečnost na lice i blago ga masirati. Losion zatvara pore i oživljava kožu lica.

Kupka za osveženje

U litru ključale vode kuvati 50g timijana 15 minuta. Uvarak dodati vodi za kupanje u kojoj treba ostati najmanje 15 minuta. Deluje stimulativno i osvezavajuće.

Mirjana Maletić, dipl. ing.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 20. do 24. januara 2014. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cene pšenice
- Rast cene soje
- Dešavanja na svetskim berzama

Samo tri robe u prometu, od kojih su dve u padu, a jedna u velikom porastu osnovna je karakteristika prošlonedeljnog trgovanja. Tri prometovane robe su kukuruz, pšenica i soja. To su trenutno jedine robe gde kupci i prodavci pronalaze međusobni interes u trgovaju. Kako godina odmiče, tako se

ponašanje tržišnih učesnika vraća u ubičajene tokove. To po pravilu podrazumeva uzdržanu i pasivniju tražnju od ponude, što samo po sebi dovodi do manjih prometa. U periodu 20.01.-24.01.2014. godine preko „Produktne berze“ realizovan je promet od ukupno 1.054 tona robe. To je za 9,53 % manje od fizičkog obima prometa u

PRODEX

Dva artikla su, tokom protekle nedelje, apsolutno dominirala u strukturi ovonedeljnog prometa na „Produktnoj berzi“. U pitanju su bili kukuruz i soja, dok je od ostalih listiranih proizvodnja, registrovana još samo jedna kupoprodaja pšenice.

Kukuruz je, tokom čitave nedelje, beležio kontinuirani pad cene. Prošlog petka trgovanje kukuruza zatvorilo se na cenovnom nivou od 15,50 din/kg, bez PDV-a, da bi već od ponedeljka njegova cena padala i do dnevnog, po 10 para za kilogram. Na današnji dan za kilogram kukuriza plaća se 15,00 din/kg, bez PDV-a.

Istovremeno cena soje je u porastu i to veoma izraženom. Prošle nedelje za kilogram soje se plaćalo 52,20 din/kg, bez PDV-a, a zatim je, tokom nedelje

za nama, cena rasla iz dana u dan. Danas je cena soje dostigla nivo od 56,50 din/kg, bez PDV-a.

Jedan jedini berzanski ugovor na tržištu pšenice ipak ukazuje da je i na ovom kao i na tržištu kukuruza trenutno prisutan cenovni pad, s obzirom da je registrovana cena od 20,00 din/kg bez PDV-a, za pola dinara, po kilogramu, niža nego prethodne nedelje.

Kako kukuruz i pšenica dominiraju u vrednosnoj korpi PRODEX-a, drastičan rast cene soje mogao je tek da ublaži, odnosno donekle kompenzira uticaj ovonedeljnog pada cene kukuruza i pšenice na berzanski indeks. PRODEX na današnji dan beleži vrednost od 210,50 poena, što je za 1,08 indeksnih poena niže nego prošlog petka.

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2013.	1.008	16,50-17,16	783	16,50-16,83	-3,63
Pšenica, rod 2013.	75	22,00	75	22,00	-1,35
Soja, rod 2013.	146	60,50-62,15	146	60,50-62,15	+8,92
Kukuruz, vлага do 15%	50	16,50	50	16,50	

prethodnoj nedelji. Vrednost robe iznosi je ukupno 24.430.230 dinara, ili 14,91% manje nego što je iznosiла vrednost prometa u prethodnom neđeljnom periodu.

Cene žitarica su u padu. Kukuruz je sa 15,10 din/kg bez PDV sa samog kraja prošle godine vrlo brzo otišao na nivo od 16,00 din/kg u prvoj nedelji januara. Očekivani rast bio je takođe očekivano kratkog datha, pa se ovo tržište ponovo stabilizovalo, a cene vratile na startnu poziciju sa početka godine od 15,10 din/kg, što je bila preovlađujuća cena tokom protekle nedelje. U toku same ne-

delje cena je postepeno padala sa 15,30 din/kg, preko 15,20 din/kg, pa 15,10 din/kg, da bi se na samom kraju nedelje zaustavila na vrednosti od 15,00 din/kg. Prosječna cena trgovanja u nedelji za nama iznosiла je 16,62 din/kg (15,11 bez PDV), što je u odnosu na prosečnu cenu trgovanja u prethodnoj nedelji niža cena za 3,63%.

Vrlo pasivno tržište pšenice ne daje prostora za iole kompetentniji komentar. Naime, tek jedan zaključeni kupoprodajni ugovor i to po ceni od 22,00 din/kg (20,00 bez PDV) omogućio je statističko poređenje ove

cene sa prosečnom cenom iz prethodne nedelje, a ta statistika nam govori da je ova registrovana cena za 1,36% manja nego prosek cene u prethodnoj nedelji.

Za razliku od pšenice sojom se trgovalo tokom cele nedelje, a šest kupoprodajnih ugovora je definisalo prosečnu cenu trgovanja na nivou od 61,22 din/kg (55,66 bez PDV), što je rast u odnosu na prethodnu nedelju za čak 8,59%. Poslednjeg dana prošlonedeljnog trgovanja zaključena su dva ugovora po ceni od 56,50 din/kg bez PDV, što je nov cenovni rekord soje roda 2013.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP MART 2014.

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Pšenica	207,02 \$/t	207,02 \$/t	206,58 \$/t	206,21 \$/t	209,44 \$/t
Kukuruz	166,92 \$/t	166,92 \$/t	167,32 \$/t	167,79 \$/t	168,89 \$/t

Vrednosti pšenice, počele su da se oporavljaju. Naime, vrednosti su skočile na osnovu špekulacija da bi cene, koje su na najnižem nivou poslednje tri godine, mogle podstićati tražnju. Na srednjem zapadu, očekuje se nastavak hladnog vremena, koje vrlo lako može optetiti useve pšenice, pogotovo u istočnim oblastima, koji nisu pod snežnim pokrivačem. Globalna proizvodnja pšenice, vrlo lako bi mo-

gla da se popne na rekordan nivo od 712.66 miliona tona, ili +8,6%, na osnovu većih useva u Australiji, Kanadi i Rusiji. Nedeljna izvozna prodaja je bila na nivou od 319.000 tona, što predstavlja pad od oko 20% u odnosu na prethodni četvoronedeljni prosek.

Vrednosti kukuruza su gotovo čitave nedelje beležile konstantan rast. Doprinos ovakvom neđeljnom rastu najviše je donela veća potražnja

za stočnu ishranu. Nedeljna izvozna prodaja je bila na nivou od 821.000 tona, odnosno kumulativno 29.5 miliona tona, ili +123% u odnosu na prešlu godinu, a najveću ulogu u kupovini imali su Egipt, Japan i Meksiko.

U poređenju sa poslednjim danom trgovanja u prošloj nedelji martovski fjučers na pšenicu je pojefinio za 0,46%, dok je fjučers na kukuruz pao za 0,23%.

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Soja, zrno nov 13	483,70 \$/t	483,70 \$/t	470,48 \$/t	470,11 \$/t	469,23 \$/t
Sojina sačma okt 13	434,50 \$/t	434,50 \$/t	416,50 \$/t	419,40 \$/t	418,70 \$/t

U sled praznično skraćene radnje nedelje trgovine, američki fjučersi soji su od početka do kraja sedmice izgubili na snovoj snazi skoro 3%. U odnosu na prošlu nedelju, martovski fjučersi na soju je za 2,89% jeftiniji, dok je, takođe, martovski fjučersi na sojinu sačmu u odnosu na prošlu nedelju jeftiniji za 3,08%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cene nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovani do trenutka štampanja informatora.

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
179,90 EUR/t (futures mar 14)	153,73 EUR/t (futures mar 14)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
193,75 EUR/t (futures jan 14)	173,75 EUR/t (futures mar 14)

U Parizu je pšenica skuplja za 0,65% u odnosu na poršlu nedelju. U Budimpešti je pšenica jeftinija za 1,61%, dok je cena kukuruza manja za 0,55%. Cena kukuruza u Parizu je viša za 0,58%.

E-mail: nsberza@unet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7:30 do 14:30

SPOZOR
Francuski hibridi
kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.rs
branimir.alivojovic@limagrain.rs
www.limagrain.rs

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Prodajem kombajn Zmaj univerzal u dobrom stanju. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem traktor Belarus 820 u odličnom stanju, 1999. godište i odžački krunjač, pogon struja i kardan, kapacitet 5 t na čas. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem traktor Torpedo 75 bez prednje vuče. Tel: 065/418-74-00
- Prodajem IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovac. Tel: 064/40-62-990
- Prodajem traktor Ursus 904b. Tel: 022/718-340
- Prodajem IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovac. Tel: 064/40-62-990
- Prodajem traktor Ursus 904B. Tel: 022/718-340
- Prodajem ruski traktor old timer MTZ 5 1957. godište, u radnom stanju. 022/658-935, 064/3453428
- Prodajem traktor Fendt Farmer 104s turbomatic 60 KS, generalna urađena, uvoz iz Švajcarske. Tel: 064/95-85-627
- Prodajem traktore IMT 539 i IMT 542. Tel: 063/11-83-095
- Prodajem kombajn Zmaj Univerzal u dobrom stanju ili menjam za mušku telad. Tel: 069/58-55-829
- Prodajem traktor John Deere 3130. Tel: 064/20-99-042
- Prodajem traktor Rakovica 65, 1987. godište. Tel: 064/384-36-47
- Prodajem traktor John Deere 3130. Tel: 064/20-99-042
- Prodajem traktor Zetor 5011, Golf 2 1992. godište, dizel, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomeranje, plug 757 IMT s kopirnim točkom, špartačIMT dvoredni, grabilje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18
- Kupujem traktor Vladimirc. Tel: 064/10-45-178
- Prodajem traktor IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovac. Tel: 064/40-62-990
- Prodajem traktor Torpedo 9006. Tel: 063/559-447
- Prodajem John Deere kombajn 1075 H; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

- Prodajem traktor Zetor 5011, prskalicu Rau 330 litara, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, plug 757 IMT s kopirnim točkom, špartačIMT dvoredni, grabilje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18
- Prodajem traktor IMT 585 odličan i motor od 577 u delovima ispravan. Tel: 063/469-016
- Prodajem traktor Ursus 335, setvospremač 2,5 m i plug Olt dvobrazni, cikular za drva. Tel: 063/194-54-78
- Prodajem traktor IMT 577 1991. godište, nove gume i plug IMT 757 dvobrazni, visoki, 14 coli. Tel: 062/960-11-16
- Prodajem traktor te 40, Tamić 75 i 4 jutra zemlje u arendu u Višnjićevu. Tel: 065/542-46-86
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor IMT 533, kabina, duplo kvačilo, plug leopard 14 coli, drljače veliku i malu. Tel: 064/32-49-259
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160

Prodajem John Deere kombajn 1075 H; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

- Prodajem traktor IMT533 prikolicu Dubrava 2,5 tone, plug jednobrazni i dvobrazni. Tel: 063/587-583
- Prodajem traktor IMT 533 sa kabinom, dvostepeno kvačilo, očuvan, garažiran, restrovan, prvi vlasnik. Tel: 063/428-761
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973
- Prodajem traktor IMT 533, kabina, duplo kvačilo, plug Leopard 14 coli, drljače veliku i malu. Tel: 064/32-49-259
- Prodajem traktor Torpedo 9006 u odličnom stanju. Tel: 063/855-44-23
- Prodajem kombajn Zmaj univerzal u dobroj stanju, može zamena za adapter
- Prodajem Rusa 82 stari tip, berač 223 i 224, ložničku 5,5 tona. Tel: 064/150-54-96
- za kukuruz u bilo kakvom stanju. Tel: 064/281-96-29

OPREMA

- Prodajem 2 nove IMT kabine za 542 i 577, dve gume za traktor rekordove pol 14-28, ovrenu zob i baliranu slamu. Tel: 022/660-481
- Prodajem berač EKO 3500, slovenački, jednoredni. Tel: 065/585-0570
- Prodajem motokultivator IMT 506 i rakiju Šljivovici. Tel: 022/2741-258
- Prodajem IMT setvospremač 2,9 m sa jednim redom valjaka. 022/714-306
- Prodajem drljača 3 krila, rasipač za dubre, prikolicu 3 tone Dubrava. Tel: 064/367-38-73
- Prodajem IMT plug 756 visoki klirens i plug 756 niski klirens, IMT ciklon 400 kila i auto prikolici. Tel: 069/717-615
- Prodajem dva pluga obrtača Lemken dvobrazni i trobrazni, obrtač Frost nemacki trobrazni, ravnjak Olt trobrazni, IMT 756 dvobrazni i vadilicu za repu mehaničku, sve u odličnom stanju i kardan remontovan kao nov od traktora Torpeda 90. Tel: 061/200-32-17
- Prodajem IMT 585 odličan, berač Zmaj 221 dvoredni sa kipom odlično stanje i motor od 577 u delovima ispravan. Tel: 063/469-016
- Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160
- Prodajem Fergusona 533, cena 2.000 evra. Tel: 061/15-88-641
- Prodajem traktor mali Ursus 335 igrabuje sunce Lifam. Tel: 063/194-54-78
- Prodajem traktor Belarus 820, 1999. godište i trobrazni plug Vogel Noot 3s 950, sve u odličnom stanju. Tel: 064/4-333-528
- Prodajem kombajn Zmaj Univerzal u dobroj stanju, može zamena. Tel: 064/281-96-29
- Prodajem John Deere 3130 i plug Ovverum 3 brazde. Tel: 064/20-99-042

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

- Prodajem prikolicu Emind Erdevik 4 tone, kiperica, može zamena. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem povoljno špartač Majevica za soju i repu, dve tanjirače Olt i leskočika i levator za kukuruz. Tel: 022/742-533
- Prodajem prekrupač 5,5 kW, elektro motori. Tel: 061/63-37-045
- Prodajem IMT frezu za traktor, radni zahvat 125 cm. Tel: 065/67-96-580
- Prodajem spremač IMT 2,90 m sa duplim rotorima, u odličnom stanju. Tel: 022/715-406

- Prodajem priključke za Tomu Vinković. Tel: 060/0314-015
- Prodajem konusno tanjuraste zupčanike za prednju vuču Torpedo. Tel: 064/321-31-63
- Menjam veliki kompresor za futoški špartač ili rasturivač za dubre sa lulom. Tel: 064/32-98-102
- Kupujem mlin na traktorski pogon. 063 8564 639
- Kupujem prikolicu oko 3 t a prodajem drljače, jedna ima valjke, jednobrazni plug, špeditere, stočarku i odžacki prekrupač. Tel: 063/870-30-14

- Prodajem samohodni berač 4 reda, ručna izrada, vredi videti, kopija Burgona. Cena 12.000 evra. Tel: 064/256-36-89
- Prodajem prikolicu Emind Erdevik, 4 tone, kiperica, može zamena. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem plug IMT 756, visoki kliners i plug IMT 756, niski kliners i rasturivač dubriva 440 kila. Tel: 069/717-615
- Prodajem kabину за traktor MTZ 52. Tel: 064/21-17-224
- Prodajem prekrupač 5,5 kw. Tel: 061/63-37-045
- Prodajem krunjač marke Bačko Petrovo selo sa elektro motorom i na kardan. Tel: 061/63-37-045
- Prodajem muzlicu "Alfa Laval", povoljno! Tel: 064/187-14-63
- Prodajem setvospremač 2,2 m. Cena 450 E. Tel: 063/860-13-74
- Prodajem adapter za kukuruz 3 reda. Tel: 022/711-896

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA**KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "BILANS VM"**

**Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450**

- Prodajem povoljno plugove: dva pluga obrtača Lemken dvobrazni i trobrazni, obrtač Frost trobrazni, ravnjak OLT trobrazni, IMT 756 dvobrazni i vadilicu za repu mahaničku, sve u odličnom stanju i kao nov kardan prednje vuče za traktor Torpedo devedeset konja. Tel: 061/200-32-17
- Prodajem adapter 4 reda class, remontovan, rotosečka, prihvati original class. Tel: 064/25-63-689
- Prodajem sunce za detelinu. Tel: 064/214-92-15
- Kupujem prikolicu oko 3 t a prodajem drljače, jednobrazni plug, špeditere, stočarku i nove autopolicice, odžacki prekrupač. Moguća kompenzacija. Tel: 063/870-30-14
- Kupujem krunjač odžački ili Lifam. Okolina Šida. Tel: 064/368-52-47
- Kupujem konstrukciju prskalice Rau 440 ili agromehaniku. Tel: 065/4089-729
- Prodajem plug Eberhard prevrtič, tri brazde. Tel: 062/362-202
- Prodajem plug IMT 756 i rasturivač dubriva 440. Tel: 069/717-615
- Prodajem jednobrazni plug IMT i četvorokrilnu drljaču. Tel: 061/650-10-25
- Prodajem dvobrazni plug 757,2, prikolicu za stoku i baliranu detelinu. Tel: 022/663-095, 064/014-58-53
- Prodajem adater za kukuruze Claas, 4 reda, remontovan, rotosečka. Cena 4.400 E. Tel: 064/25-63-689
- Prodajem berač SIP Šempeter 3500, kao nov i IMT 539 1997. godište, kao nov u fabričkom stanju. Tel: 069/273-20-62
- Prodajem prikolicu 5 t kipericu i tanjiraču 24 diska. Tel: 064/193-04-69
- Prodajem motokultivator i rakiju. Tel: 022/2741-258, 064/390-92-83
- Prodajem nešto delova za traktore Steyr 90 KS i 160 KS. Tel: 064/47-62-688
- Prodajem nov prekrupač, melje i klip. Tel: 022/473-176

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVI, LOKALI

- Prodajem 4 jutra zemlje u komadu na putu Šid-Tovarnik, bliže Šidu. Tel: 062/393-583
- Prodajem 2 jutra zemlje u Hrtkovcima. Tel: 064/135-82-85
- Prodajem zemlju u Sotu, potez Dolce, 90 ari. Tel: 064/387-43-86
- Prodajem tri jutra zemlje u Moroviću kod groblja. Tel: 022/673-096
- Prodajem kuću u centru Jaska i hektar zemlje. 064/147-27-24
- Prodajem kuću u Erdeviku na pola jutra placa sa pomoćnim objektima. Tel: 022/719-190
- Prodajem kuću u Binguli. Tel: 061/270-19-37

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.

Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

- Prodajem novu kuću u Laćarku, sa svim pratećim stambenim i ekonomskim objektima. Tel: 064/276-15-29

- Prodajem stan 45 m², naselje kamenjar Sremska Mitrovica, 25.000 E. Tel: 060/670-1777

- Prodajem dva jutra zemlje u Begeču. Tel: 064/47-62-688

- Prodajem 12 jutara zemlje i kuću u Bačincima. Tel: 022/433-211, 063/551-266

- Prodajem kuću u Moroviću na placu od 84 ari, četiri jutra zemlje u Batrovciima, ulica Nikole Tesle 89. Tel: 022/2733-053, 064/311-86-86

- Prodajem kuću u Moroviću ili menjam za kuću ili selu u Šidu. Kuća je spratnica,

- plac je 30 ari, odmah useljiva. Tel: 022/715-762, 064/570-32-20

- Prodajem kuću u Moroviću ili menjam za kuću ili selu u Šidu. Kuća je spratnica, podrum ispod cele kuće, izolacija, pomoćne zgrade i bašta uz topole u Šidu. Tel: 064/569-86-19

- Prodajem stan u Sremskoj Mitrovici 37m², Dekanac, visoko prizemlje, centralno grejanje, uknjižen. Tel: 065/2666-258

- Prodajem stan u Sremskoj Mitrovici, na Pejton, 58 m². Tel: 064/15-99-102

- Prodajem 12 jutara zemlje u Bačincima, burad za rakiju i vino a kupujem debele svinje i krmače preko 200 kg. Tel: 022/433-211, 063/551-266

- Prodajem tri jutra zemlje u komadu, prva klasa, potes Vrtlog, Ruma. Cena 10.000 evra po jutru. Tel: 060/663-93-20

- Prodajem kuću u Martincima na pola jutra placa, samovlasnik. Tel: 022/668-680

- Prodajem stan u Sremskoj Mitrovici, 37 m², u Dekancu, visoko prizemlje, centralno grejanje. Tel: 022/666-258, 065/2666-258

- Prodajem ili menjam kuću u centru Adaševca, potkrovje, centralno grejanje, pomoćne zgrade i širok plac. Tel: 022/737-333

- Prodajem 12 jutara zemlje i kuću u Bačincima. Tel: 022/433-211, 063/551-266

- Prodajem jedno jutro zemlje u Jarku, potez Crkvica. Tel: 064/345-31-21

- Prodajem kuću u Kuzminu, Zmaj Jovina 10. Tel: 022/664-446, 062/811-37-57

- Prodajem kuću u Berkasovu. Tel: 064/23-74-571

- Prodajem hitno i povoljno kuću u Erdrevku sa pomoćnim prostorijama, bašta, podrum, garaža. Cena po dogovoru. Tel: 064/7061-210

- Prodajem kuću u Šidu ili je menjam za kuću na selu. Tel: 022/714-567

- Prodajem 14 ari zemlje u potesu Mlake kod bunara u Stejanovcima. Cena po dogovoru. Tel: 022/454-583, 066/94-11-228.

- Prodajem kukuruzovinu u snopovima, povoljno oko 100 snopova. Laćarak. Tel: 064/214-92-15
- Prodajem veću količinu balirane slame i kukuruzovine. Tel: 060/192-11-91
- Prodajem vezove za goveda i duplikator za pasterizaciju mleka. Tel: 064/911-29-49
- Prodajem zeleni pasulj. Tel: 022/458-016, 064/249-43-01
- Kupujem ječam. Tel: 064/450-73-84
- Prodajem detelinu, 300 dinara bala. Tel: 064/125-7142
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 063/11-55-835
- Prodajem veću količinu balirane slame i kuruzovine. Tel: 060/192-11-91
- Prodajem štapove za tunele za bostan. Tel: 022/453-486
- Prodajem 50 l rakije od krušaka. Tel: 064/03-10-223
- Prodajem rakiju. Tel: 022/661-312
- Prodajem kvalitetno balirano livadsko seno. Tel: 063/7114-103
- Prodajem baliranu soju, livadsko seno i slamu. Tel: 022/631-014, 064/235-04-80
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 060/667-66-26
- Prodajem očišćene orase, 750 din/kg i prekrupu koju donosim u Sremskoj Mitrovici, cena 25 din/kg. Tel: 022/639-340
- Prodajem rakiju od krušaka. Tel: 064/03-10-223
- Prodajem crno domaće vino. Tel: 022/666-146.
- Prodajem štapove za tunele za bostan. Tel: 022/453-486
- Prodajem 1,5 tona soje Balkan. Martinci. Tel: 061/147-026-13
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 022/663-095, 064/0145853
- Prodajem zrno soje. Tel: 022/666-228
- Prodajem 1.000 bala slame. Tel: 022/454-559
- Prodajem 1.500 kg kukuruza kokičara. Tel: 065/3-448-333
- Prodajem 2 tone kukuruza u zrnu ekstra suv i kvalitetan 15 din/kg. Tel: 061/200-32-17
- Prodajem rakiju šljivovici prepečenicu bez šećera, staru 5 godina. Cena 1.000 dinara litra. Tel: 064/475-83-41

Prodajem vikendicu sa šljivicom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 a, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.

Mob: 063/592-235

- Prodajem sadnice krušaka sorti: viljamovka, butira, karmen, santa maria. Tel: 022/714-935
- Prodajem rakiju. Tel: 022/661-312, 069/3-888-399
- Prodajem 250 bala pšenične slame. Tel: 022/312-914
- Prodajem 5-6tona kukuruza. Stejanovci. Tel: 064/361-60-54

USLUGE, POSLOVI

- Uslužno bušim rupe traktorom za voće, stubove i ograde. Tel: 064/99-25-898
- Tražim radnika na farmi krava (Nenadović). Tel: 022/625-145
- Usluga zavarivanja. Tel: 066/942-1117
- Pouzdan čovek održavao bi vikendice na Fruškoj gori. Tel: 064/514-7251
- Freziram baštę u Mitrovici i okolini. Tel: 022/631-495
- Industrija mesa Zmajevac iz Iriga potrebi automehaničari sa iskustvom. Tel: 022/462-433, 064/891-38-11
- Tražim ženu za pomoć u kući stan, hrana i plata po dogovoru. Tel: 061/2892-945
- Vršim negu starih, bolesnih i osobe sa posebnim potrebama. Tel: 064/133-19-35
- Potreban električar za servis i montažu. Tel: 060/6070-106
- Tražim posao: čuvanje dece, pomoć u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/4723-813
- Diplomirani ekonomista daje časove matematike. Tel: 064/264-76-91
- Ozbiljna žena negovala bi nepokretne starije osobe i čuvala decu. Tel: 064/050-16-36
- Dajem časove engleskog i nemačkog jezika za sve uzraste. Tel: 064/3144-666
- Ženskoj osobi hitno potreban bilo koji posao. Tel: 061/173-94-52

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Prodajem krmaču za klanje 250 kg. Tel: 022/660-058
- Prodajem mangulice težine od 120 do 140 kg i svinjsku mast. Tel: 022/673-096

**SREMSKA
POLJOPRIVREDA**

- Vaš poljoprivredni savetnik
- Novine koje Vas uvode u savremeni agrobiznis

MARKETING
Tel/fax: 022/610-496
Mob: 064/1629-737

E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Prodajem tele 4 meseca muško, crveno. Cena 500 E, fiksno. Tel: 064/23-57-863
- Prodajem jalovu kravu, simentalku i dva ženska teleta, umatičena, četiri meseca stara. Tel: 061/624-65-77
- Prodajem kravu za klanje. Tel: 022/453-486
- Prodajem ovna Il de Frans. Tel: 066/403-656
- Prodajem prasice. Tel: 064/140-2117
- Kupujem kravu muzaru. Tel: 064/02-44-611
- Kupujem kravu steonu sa teletom ili frišku muzaru. Tel: 064/452-60-26
- Prodajem 2 nerasta u čistoj rasi Duroc, može i bez papira. Voganj. Tel: 064/256-36-89, 064/192-111-5
- Prodajem domaće guske bele. Tel: 022/477-090, 063/869-11-51
- Prodajem brava od 170 kg i domaće crno vino. Tel: 022/666-146
- Prodajem priplodnog Pijetrena. Tel: 065/995-20-32
- Prodajem mangulice težine od 120 do 150 kg i svinjsku mast. Tel: 022/673-096

- Prodajem žalecov tifon, fi 50, dužine 200 m, sa topom. Tel: 064/28-95-473
- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153
- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133
- Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808
- Prodajem pumpu Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016
- Prodajem cevi za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama i 3 para krajeva cevi fi 70. Tel: 060/5840-183
- Prodajem pumpu Tomos za navodnjavanje i cevi za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095
- Prodajem 4 plastenika dužine 40 m i visine 8 m sa najlonom. Tel: 062/405-539
- Prodajem aluminijske cevi za navodnjavanje, fi 70, 60 komada sa prskalicama i 9 komada fi 50 sa prskalicama. Tel: 064/4113-590
- Prodajem tifon Fores prečnika 90 mm, 420 cm, 2003. godište, pumpa Bauer. Tel: 022/445-375, 063/1188-219

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDnim GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2"

**Trg Vojvodanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950**

- Prodajem 2 bravca oko 110-120 kg. Tel: 064/26-88-046
- Prodajem krmaču težine 220 kg, 3 godine stara. Tel: 022/737-362, 062/833-76-50
- Prodajem šest ovaca sa jaganjcima i ovna. Tel: 066/403-656
- Prodajem mladu kravu, crno-bela. Tel: 064/214-92-15
- Kupujem kravu do 20 litara mleka. Tel: 064/249-42-55
- Prodajem kravu i tele, crveno-bela. Tel: 022/457-525
- Prodajem dve krave Simentalke, visoko steone, pred telenjem. Tel: 022/491-171, 064/48-19-720
- Prodajem krmaču, triput se prasila i bravca težine 160 kg. Tel: 022/2717-148, 060/3-733-938
- Prodajem 2 nerasta u čistoj rasi Duroc, može i bez papira. Voganj. Tel: 064/25-63-689
- Prodajem bravac težine oko 100 kg. Tel: 022/743-333
- Prodajem krmaču težine oko 280 kg i dva bravca od oko 100 kg. Tel: 022/660-146
- Prodajem prasice težine oko 16 kg. Tel: 064/911-29-49
- Prodajem Mangulice više komada različitih uzrasta. Tel: 064/147-8-578
- Prodajem sedam prasica Mangulica težine od 15 do 25 kg. Tel: 061/694-1490
- Prodajem sjajnjene ovce rase Bergamo i belo i crno vino u većim količinama. Tel: 064/52-46-425
- Prodajem 2 alpske koze sjarene, može kompenzacija za kukuruz. Šid. Tel: 064/33-633-87

PLASTENICI, STAKLENICI

- Prodajem plastenik. Tel: 060/1525-643
- Kupujem rasadnik 8 x 50 m sa duplom konstrukcijom. Tel: 022/453-028
- Staklenik 1100 m² u radu. Tel: 063/535-179
- Plastenici alu konstrukcija 28x4,5 m. Tel: 063/8511-323

PČELARSTVO

- Prodajem šumski med, cena 400 dinara, za područje Šida besplatna kućna dostava. Tel: 022/712-355
- Kupujem polenov prah. Tel: 065/60-12-030
- Prodajem med lipa i bagrem. Tel: 022/716-516, 064/6522-453
- Prodajem bagremov i lipov med, veća količina. Tel: 022/718-292, 064/652-24-53
- Prodajem med bagremov, lipov, polen i društva sa 10 ramova. Tel: 022/718-292 064/6522-453
- Prodajem med Lipov i bagremov na veliko. Tel: 066/005-655
- Prodajem šumski med 350 din/kg. Tel: 022/712-355
- Prodajem 10 košnica sa pčelama. Tel: 022/2710-130, 063/8574-180
- Prodajem 30 košnica sa pčelama. Tel: 064/33-11-629

ZALIVNI SISTEMI

- Prodajem zalivni sistem za navodnjavanje kompletan, plug obrtač dvobrazni Cron i plug dvobrazni leskočački, krunjač sip na kardan. Tel: 064/4944-907
- Prodajem pumpu za navodnjavanje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638

KUĆNI LJUBIMCI

- Prodajem štence pekinezera, izuzetno lepi. Tel: 069/1512-294

- Prodajem štence kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200

- Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857

- Prodajem štence Labradora. Tel: 060/010-19-71

- Prodajem kučice rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070

- Hitno poklanjam ženku šarplaninu sa papirima, zbog odlaska u inostranstvo. Tel: 031/154-001

- Pikinezeri stari preko dva meseca. Tel: 064/2159-053

- Lesi muško štene odnegovano staro osam meseci. Tel: 063/234-219

- Prodajem kučice pekinezera, patuljaste pičeve, nemačke kratkodlakole ptičare, lovne terijere, vakcinisani i revakcinisani. Dublje. Tel: 062/188-00-24

MOTORNA VOZILA

- Prodajem juga 55, 1995. godište, urađen nov retest, u dosta dobrom stanju. Tel: 063/15-48-135

- Prodajem Hyundai Accent u besprekorno ispravnom stanju, registrovan do 11.2014. godine, 1,5 gls, 2000. godište. Tel: 060/400-41-09

- Prodajem Renault Kangoo 1.2, cena povoljna. Tel: 063/66-14-27

- Prodajem Opel Vektru 1.6i, benzin gas, 1989. godište, registravana, cena po dogovoru. Tel: 069/1238-577

- Prodajem Alfa Romeo 156, Twin Spark, 2001. godište, veoma povoljno. Može i zamena za neki manji auto uz doplatu. Tel: 063/855-44-70

- Prodajem Fiat Punto 2, 2001. godište, 8 ventila, 1.200 kubika, elektro podizaci stakla, registrovan do 14.04.2014. Tel: 064/351-47-16

- Prodajem Opel Suzu 1.3, benzin, registrovan do marta 2014., plin, atest, stanje solidno. Cena 200 E. Tel: 063/765-98-56

- Prodajem TAM T-130 T 11 1989. godište, može zamena za manji auto i šasiju traktorske prikolice i mlin Odžački. Tel: 063/765-94-44

- Prodajem Opel Kadet, kocka 1.2, godište '83., benzin-plin, povoljno. Tel: 064/14-69-263

- Prodajem golfa 2 1.6 dizel, neregistrovan, motor u odličnom stanju, limiraju solidna i prodajem polovne delove za golfa 2 1.6 dizel, kompletan auto, motor odličan. Tel: 063/765-98-56

- Prodajem polovne delove za Golfa 2 1.3 benzin, Opel Astra F 1.6 benzin, Opel Vectra A 1.8 benzin, Opel Suzu, Stojadin, Yuga, Ford 5 1.8 dizel. Tel: 063/765-98-56

- Prodajem Peugeot 806 di 2001. godište sa 8 sedišta u ekstra stanju. Tel: 064/0-310-223

- Prodajem 4 gume nove 175/70/13 m+s i motor od golf 2 1.6 dizel u odličnom stanju. Tel: 063/765-98-56

- Prodajem Fiat Punto 2002. godište, benzin, troje vrata, 4 zimske gume, registrovan do 25.07.2014. godine, u dobrom stanju. Cena 1.900 E, nije fiksno. Tel: 064/611-37-16

RAZNO

- Prodajem povoljno kazan za rakiju sa destilatom 150 l u ekstra stanju, hitno. Ruma. Tel: 064/03-

INĐIJA • POLJOPRIVREDNO GAZDINSTVO BRANKA MAJKIĆA

Izvesnost nakon izbora

Situacija u poljoprivredi još uvek neizvesna i upravo zbog izbora i promenljive političke situacije ne znamo šta nas očekuje na proleće

Tako nije vreme velikih poljoprivrednih radova, brojni proizvođači u Sremu se polako pripremaju za predstojeću prolećnu sezonu. Oni koji se bave ratarstvom spremaju đubrivo za njihove njive, a kako kažu, do 10. februara i taj posao treba da bude završen. **Branko Majkić** poljoprivrednik iz Inđije, se 30 godina bavi ratarstvom, a do pre par godina je držao i goveda. Međutim, kako kaže, ta delatnost nije bila isplativa, pa se preorientisao isključivo na uzgoj pše-

nice i kukuruza, koje uzgaja na 40 hektara zemlje, a poljoprivreda mu je primarna delatnost od koje izdržava porodicu.

- Ratarstvom se bavim dugi niz godina, a pored naše zemlje radim i 20 hektara zemlje koje sam uzeo u zakup. Do pre nekoliko godina smo držali i krave, ali je računica bila jako loša, jer su bile niske cene mleka, pa smo se povestili isključivo ratarstvu - počinje priču Branko i kaže da ovih dana nema puno posla kao u sezoni,

te da samo pripremaju đubrivo koje će baciti na njivi čim se stvore bolji vremenski uslovi i malo otopli.

Kao što većina poljoprivrednika tvrdi, prošla godina je bila izuzetno dobra, ali su cene bile vrlo niske, kaže Branko i podseća da je cena žita bila oko 20 dinara, a kukuruza 15 dinara, što je izuzetno malo u odnosu na ulaganja u proizvodnju.

- Inače, veoma sam zadovoljan prinosima. Imao sam 35 metara žita po jutru, a kukuruza oko pet tona po jutru i dosta toga sam lagerovalo - priča Branko. - Ulaganja u poljoprivredi su ogromna, a spor je obrt novca. Đubrivo je jako skupo, zatim seme, jednostavno nema pariteta. Nekad je to bilo 100 kilograma za 10 kila, a sada moraš dati 600 kilograma kukuruza za 10 kila semena I tu je računica loša.

Uprkos teškoj situaciji, ovaj poljoprivrednik poručuje da može lepo da se živi od ovog posla. Kako kaže, ima svu neophodnu mehanizaciju koju je kupovao prethodnih godina.

- Uglavnom radim sam, ali kad je sezona imam pomoćnog radnika, koji mi dosta pomaže. Posla ima stalno, izuzev oko Nove godine kada više odmaram i sa nestrljenjem očekujem prve poslove. A onda kreće sve ispočetka, setva i uobičajeni poslovi na njivi. Još jesenom smo poravnali oranja, zatvorili brazdu i sad čekamo đubrenje zemljišta, pa ćemo videti dalje.

Kada je reč o subvencijama ovaj ratar kaže da je situacija još uvek neizvesna i da upravo zbog izbora i promenljive političke situacije ne znaju šta ih očekuje.

Ratarstvo isključiva preokupacija

Branko Majkić sa Čerkom

Branko ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo, a sva obaveštaja i informacije o konkursima dobija iz Agencije za ruralni razvoj, a kako sam kaže ima vrlo korektni odnos sa njima. Za sebe kaže da pripada grupi manjih poljoprivrednih gazdinstava, i iskreno se nuda da će država stabilnim i zagarantovanim cenama omogućiti paorima da unapred planiraju svoj posao i da ubiraju plodove svog mukotrpног rada.

M. Balabanović

B - BOGAT ULJEM
A - ADAPTIBILAN
R - RODAN
O - OTPORAN
L - LEPA GLAVA
O - ODLIČNI PRINOSI

Stabilno i provereno!

BAROLO RO/RM

Srednjjerani uljani hibrid, koga karakterišu stabilnost i sigurnost u rodu iz godine u godinu. Pokazao je da može lako da se adaptira na različite uslove proizvodnje i donese standardno visoke prinose. Postoji u dve varijante, Rm i Ro.
RO: Otporan na Volovod

www.kws.rs

KWS Srbija d.o.o. Milutina Milankovića 136 a/1, 11070 Novi Beograd, Tel: 011 301 69 65, 011 301 69 66, Fax: 011 711 08 80

KWS

Sejemo budućnost
od 1856